

Driftrapport 2023

Hushållens driftskostnader utifrån fyra variabler

Jonathan Lindgren, Sollentuna 2023-08-28



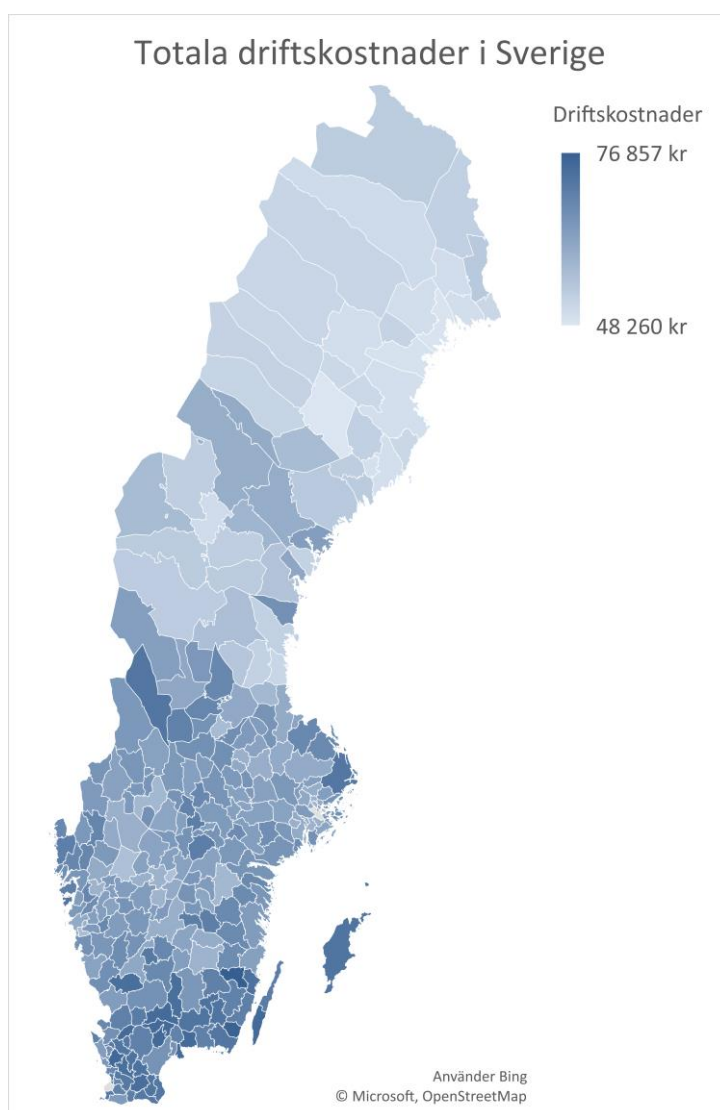
Sammanfattning

Driftskostnader är utgifter som boende har svårt att undvika eller påverka. De utgör en baskostnad i varje hushållsekonomi och sätter ramarna för resten av hushållets utgifter. Under 2022 kom främst energikostnaderna att utvecklas i en riktning som prövade hushållen svårt men också fick efterverkningar för samhället i stort. Riksbanken har flera gånger sett sig behöva höja räntan, med konsekvenser för hela samhället såväl som direkt i hushållsekonomin. De höga energikostnaderna har också påverkat övriga driftskostnader vilka behövt anpassa sina taxor.

Driftrapporten har undersökt kostnaderna för elhandel, elnät, avfallshantering samt kostnaderna för vatten och avlopp (VA). Elhandeln är uppdelad i fyra elprisområden och dominerar hushållens driftskostnader. Under förra året gick att sammanfatta en skarp kostnadsskillnad mellan elområde 2 och 3 längs Dalarna och Gävleborgs norra delar. Den stora skillnaden består, men har minskat samtidigt som elområde 4 i Sydsverige alltjämt är dyrast i landet. Ett fenomen, främst manifesterat i Västernorrland men som märks för flera kommuner i norra Sverige, är att totalkostnaden blir högre i år mot föregående år. Detta beror på att den positiva förändringen på elhandelssidan är mycket mindre här samtidigt som övriga kostnader tenderar att öka.

Med utgångspunkt om ett hushålls

snittförbrukning på 20 000 kWh per år tar rapporten fram en årskostnad för elhandel såväl som elnätskostnader. För elnätskostnaderna gjorde många aktörer en prishöjning i samband med årsskiftet. Därefter har flera av företagen insett att man tog i för hårt och sedan sänkt priset för



hösten. Med elnätskostnaderna tydliggörs den stora del som utgör skatt, hela 57 procent av utgifterna för elnätet består av skatt med påföljande moms.

Det finns kommuner som lyckas sänka sina avfallskostnader. Den genomsnittliga ökningen är dock 7,4 procent och drivs av de ökade bränslekostnader som följt på kanske främst krigsutbrottet 2022, men också av politiska beting för ökade service gentemot hushållen. Den ökade servicen innebär att flera avfallsfraktioner ska börja hämtas hushållsnära. Nästa år ska samtliga hushåll få sina matavfall hämtade hemifrån. Till 2027 ska upp till åtta avfallsfraktioner hämtas hushållsnära. De utökade ambitionerna kräver stora investeringar för avfallsbolagen men ställer också krav på hushållen att sortera sitt avfall.

Även på VA-sidan ökar taxorna genomsnittligt med 7,4 procent. Sommarens ihärdiga nederbörd kom också att illustrera de stora behov av nya investeringar som föreligger för infrastrukturen av vattenledningar framöver.

Totalt sett minskar hushållens driftskostnader något under 2023, detta under förutsättning att elhandelskostnaderna förblir stabila under hösten. Liksom förra året är Högsby i Kalmar län den dyraste i Sverige. Ledartröjan som Sveriges billigaste kommun tas över av Lycksele från Piteå.

Innehåll

Driftrapport 2023	1
Sammanfattning.....	2
Metod.....	5
De tio dyraste kommunerna.....	6
Bilaga 1 Samtliga kommuner utefter länsindelning	Fel! Bokmärket är inte definierat.

Metod

Rapporten utgår från de fyra variablerna avfallstaxa, vattentaxa, elnätskostnad och elhandelskostnader. De har summerats till att återge en sammanställd bild av hushållens driftskostnader för 2023 och jämförs sedan med kostnaderna under 2022 och 2021.

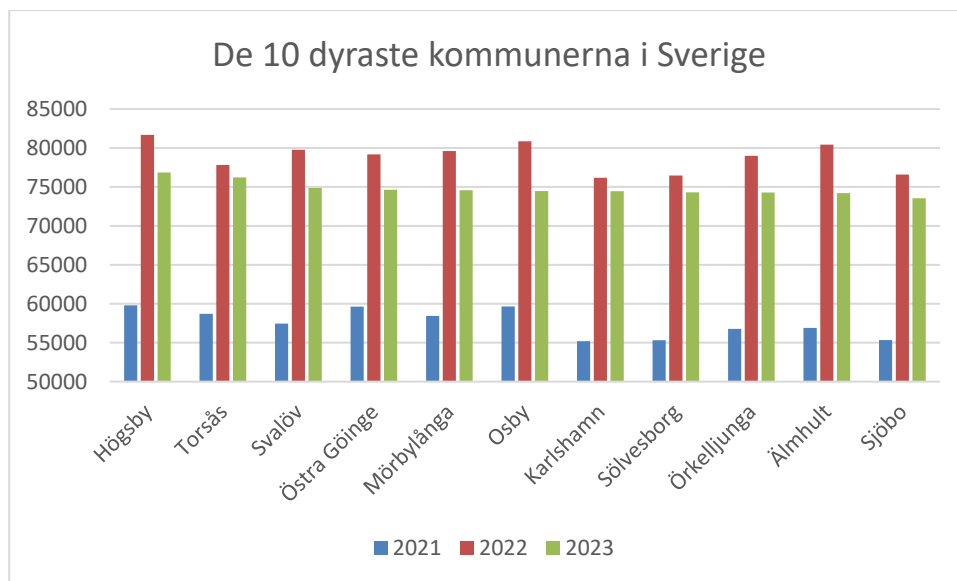
Avfallskostnaderna för 2023 utgår från de avgifter respektive kommun publicerat vid halvårsskiftet gentemot sina medborgare. Avfallskostnaderna kan sedan jämföras med kostnaderna under 2022 som samlats in på samma sätt. Kostnaderna från 2021 är dock hämtade från Avfall Sveriges statistik i rapporten "Kommunalt avfall i siffror" vilken bygger på självrapporterad data från kommunerna till organisationen. För denna del saknas data från 18 kommuner vilka inte rapporterat till Avfall Sverige. De skildrade kostnaderna består av en grundkostnad samt en löpande abonnemangskostnad. Rapporten utgår då från ett grönt 190 literskärl samt ett 140 literskärl. Vissa kommuner kan variera vilka kärl som står till buds så att 190 literskärlet utgörs av ett 240 literskärl eller ett 140 literskärl. Rapporten utgår från vad som erbjuds söker kontinuitet med föregående år. Om kommunerna erbjuder fyrfackskärl i enlighet med den framtida FNI-insamlingen utgår rapporten från denna kostnad. Tretton kommuner väger även soporna och baserar sin rörliga avgift på detta, en norm om 400 kg per hushåll, fördelat på 200 kg vardera mellan matavfall och restavfall har då använts i rapporten.

Vattentaxan utgår från uppgifter som årligen publiceras av Svensk Vatten i juni månad. Uppgifterna om elnätskostnader publiceras årligen av Energimarknadsinspektionen, men är inte heltäckande. Kompletterande uppgifter har därför hämtats från elnätsaktörernas publicerade prislistor.

Elhandelspriserna uppdateras den 16:e varje månad av Energimarknadsinspektionen. De aktuella priserna i rapporten härrör från den 16 juni 2022. Därefter har ett antagande gjorts att priset fortsätter med samma stabilitet som i övrigt präglat året. Priset per månad har satts efter genomsnittet av 2021 och 2022. Elförbrukningen i en villa antas i beräkningen av elnät och elhandel vara 20 000 kWh på ett år. I beräkningen av elhandel ingår att placera kommunerna i ett elhandelsområde. Flera kommuner ligger i gränsområden mellan olika elområden. För undersökningen räknas ändå kommunen utifrån det elområde där den största tätorten är. Sålunda placeras Gislaveds kommun i elområde 3 eftersom den största tätorten Gislaved med över 10 000 innevånare ligger i elområde 3. I den södra delen av kommunen inom elområde 4 ligger tätorten Smålandsstenar med ca 4000 innevånare som då betalar betydligt mer för sin el. I Ovanåkers

kommun bor de flesta i elområde 2 med undantag för invånarna i byn Svabensverk som befinner sig i elområde 3 med betydligt högre priser.

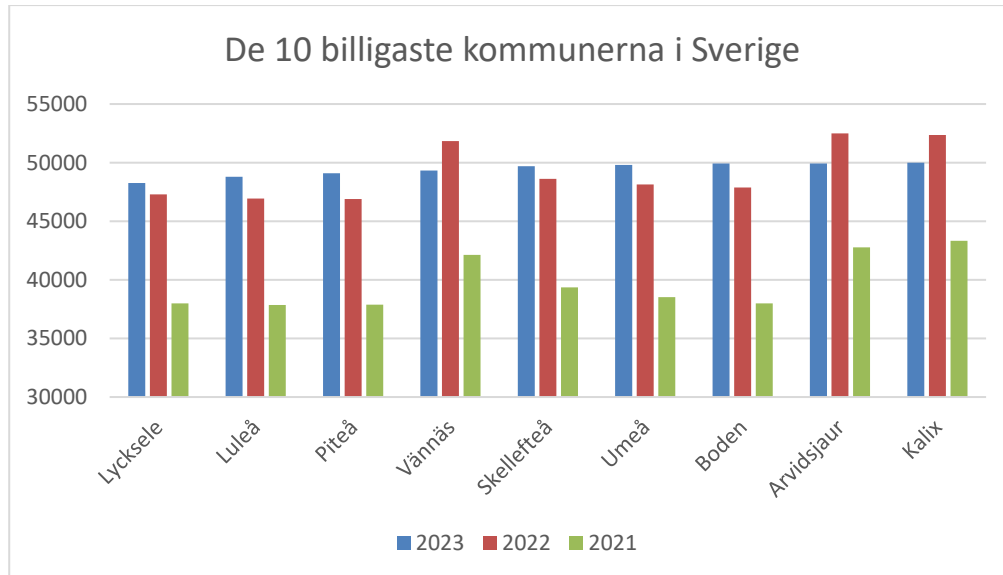
De tio dyraste kommunerna i Sverige



Högsby är för andra året i rad Sveriges dyraste kommun. De kommuner som toppar kostnadsligan ligger alla på den sydsvenska landsbygden i Kalmar län, Blekinge och Skåne. Ingen av kommunerna med högst priser är särskilt stor. De ligger i elområde 4 där elpriserna är starkt integrerade med den dysfunktionella tyska elmarknaden. I förra årets drifrapport kunde de 35 dyraste kommunerna alla konstateras befinna sig i elområde 4. I år har bilden förändrats och 4 kommuner i elområde 3 har letat sig ner till de 35 dyraste. Även om priset stabiliserats och sjunkit från föregående år är det långt till de nivåer som gällde 2021.

De dyraste kommunerna utmärks för sina höga vattenkostnader och flera av kommunerna med högst kostnader har också höga vattenkostnader.

De tio billigaste kommunerna i Sverige



De lägsta driftskostnaderna uppträder i landets nordligaste kommuner. Lycksele har lämnat andraplatsen och är i år Sveriges billigaste kommun. Elområde 1 och 2 skiljer sig inte mycket men i flera fall har ändå kostnaderna stigit jämfört med 2022. Kommuner som Luleå, Piteå, Skellefteå och Umeå har egna elnät. Det går också att notera hur flera av kommunerna är relativt stora i invånarantal. Med nedsatt energiskatt får de flesta av kommunerna norr om Dalälven ett ytterligare försprång. Kommunerna med lägst kostnader i norra Sverige har i flera fall mycket låga avfallshanteringskostnader. Lycksele är dock den enda kommunen som också har låga VA-kostnader.

Storstäder

Kommun	Folkmängd	Vatten	Elnät	Avfall	Total
Stockholm	1 099 252	5 675 kr	21 920 kr	3 009 kr	30 604 kr
Göteborg	596 841	8 275 kr	19 106 kr	2 499 kr	29 880 kr
Malmö	357 377	6 345 kr	24 175 kr	3 020 kr	33 540 kr
Uppsala	242 140	6 823 kr	20 603 kr	2 554 kr	29 980 kr
Linköping	166 673	6 318 kr	18 440 kr	2 404 kr	27 162 kr
Västerås	158 653	8 002 kr	20 828 kr	3 179 kr	32 009 kr
Örebro	158 057	6 633 kr	24 175 kr	2 438 kr	33 246 kr
Helsingborg	150 975	5 844 kr	19 685 kr	3 085 kr	28 614 kr
Norrköping	145 120	7 591 kr	24 175 kr	2 862 kr	34 628 kr
Jönköping	145 114	6 098 kr	19 643 kr	3 215 kr	28 956 kr
Umeå	132 235	9 751 kr	15 522 kr	2 770 kr	28 043 kr
Högsby	5 584 kr	13 956 kr	24 175 kr	3 500 kr	41 631 kr
Lycksele	12 243 kr	5 173 kr	18 523 kr	2 799 kr	26 495 kr

De tio största städerna i Sverige håller låga priser när elhandelspriset räknas bort. Om elhandelspriset också läggs på blir Umeå Sverige billigaste storstad. Flera av de stora städerna har egna anläggningar där skalfördelar och samarbeten med omkringliggande kommuner kan komma till sin rätt. Linköping utmärker sig i år såväl som tidigare år för låga driftskostnader. I de flesta avseenden har de stora städerna genomfört prishöjningar under 2023. Uppsala har klarat att hålla prishöjningarna relativt låga.

De fyra kostnadsvariablerna

De fyra kostnadsvariablerna elhandel, elnät, avfallshanteringen samt Vatten och avfall (VA), som sammanställts i rapporten har till detta år haft en utveckling och förutsättningar som kan växla mellan kommunerna. För elhandelskostnaderna råder dock en uppdelning efter de fyra elhandelsområdena.

Elhandelskostnader

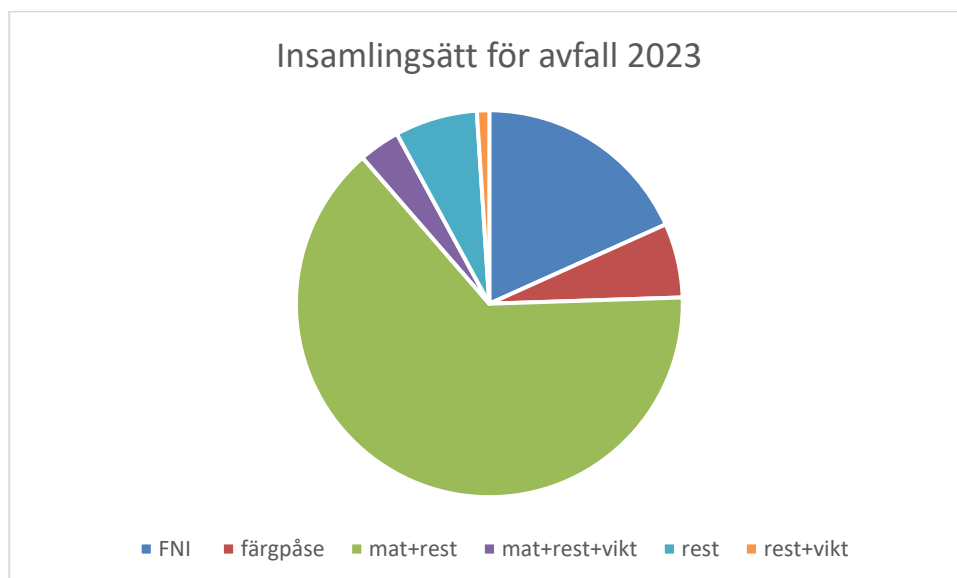
Elhandelskostnaderna utvecklades mycket kraftigt under 2022 och steg med 80 procent i elområde 4. Under 2023 har utvecklingen stabiliserat sig och priserna får för året antas i vår rapport kunna sjunka med 19,5 procent i elområde 3 och 16,5 procent i elområde 4 jämfört med föregående år. I elområde 1 och 2 antas förändringen bli ett sänkt pris med 0,6 respektive 1,3 procent. Frånsett extraordinära händelser kan priset antas fortsätta på en låg nivå. Under 2023 har hushållen

kompenserats för höga elhandelskostnader genom ett elprisstöd. I en första omgång kompengserades hushåll i elområde 3 och 4 utifrån el som konsumerats under perioden 1 oktober 2021 till 30 september 2022. Hushållen i elområde 3 erhö11 50 öre per spenderad kWh, i elområde 4 var beloppet 79 öre. I ett andra elprisstöd kompengserades hushållen för utgifter under november och december 2022. Stödet utbetalades för 80 procent av den el som förbrukades under perioden och uppgick till 126 öre per kWh i elområde 3 och 4. I elområde 1 och 2 som även mottog stöd under perioden, var stödet 90 öre per kWh.

Elnätskostnader

Flera elnätsbolag höjde sina kostnader under 2022 för att sedan höja dem ytterligare inför årsskiftet 2023. De höga elhandelspriserna fördröade elnätsbolagens upphandling av el i samband med kompengsation för nätförluster. Inför halvårsskiftet 2023 insåg emellertid flera av elnätsbolagen att det stabiliserade elhandelspriset medgav möjligheten att kunna sänka den rörliga avgiften, bland dessa märks till exempel stora aktörer som Vattenfall och EON. Sveriges tredje elnätsjätte Ellevio har emellertid behållit priset på den nivå man höjde till vid årsskiftet. Störst höjningar har invånarna i Alvesta (31,2 procent) och Vara (30,5 procent) fått erfara.

Avfallskostnader



Insamlingsmetoderna för avfall varierar och har geografiska särdrag bland kommunerna. De flesta kommunerna i Skåne har genomfört hushållsnära insamling (FNI) där åtta fraktioner med hushållsavfall samlas in. Några kluster av kommuner i östra Småland, Kronoberg och vid Mälaren använder lite större kärl för att samla in olika fraktioner med variationer av färg på påsarna. Det

vanligaste är dock att man har separat insamling av matavfall i ett brunt kärl och att resten placeras i grönt kärl. Flera kommuner har sedan förra året förändrat sin insamling inför att de till 2024 ska ha insamling av matavfall. Fortfarande samlar dock 23 kommuner in enbart restavfall osorterat, de flesta av dem är belägna i norra Sverige. Till 2027 ska samtliga kommuner i hela Sverige ha hushållsnära insamling där bland glas och plast samlas in i separata fraktioner. Förändringen kommer kräva nya rutiner med ombyggda eller nya fordon. För flera kommuner anges denna förändring som starkt kostnadsdrivande.

VA-kostnader

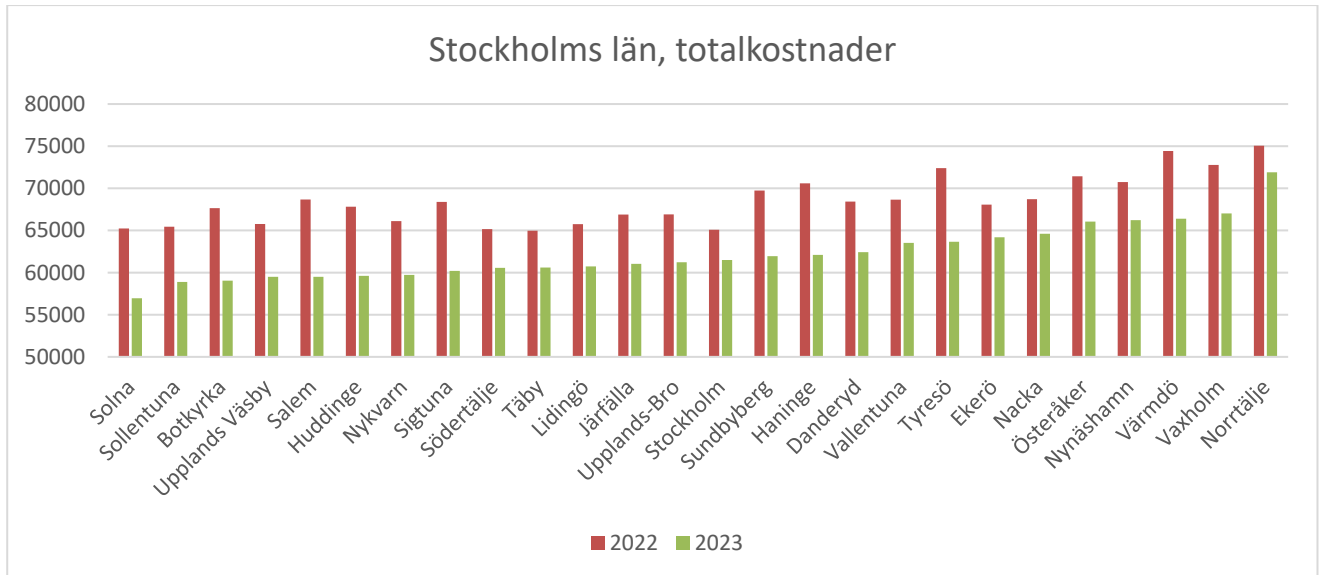
Kostnaderna för vatten och avlopp har stigit i hela landet. Västervik (-9 procent), Osby (-2,9 procent) och Essunga (-4,4 procent) är de enda kommunerna som lyckats sänka sina taxor under 2023. Den största höjningen har invånarna i Södertälje fått erfara, där priset höjts med 39,9 procent. Organisationen Svenskt Vatten som publicerar taxeundersökningen noterar den största taxehöjningen sedan 2002. Höjningen av bruksavgifterna var enligt Svenskt Vatten 8,1 procent för 2023. Kommunernas VA-bolag är ansatta av inflation, räntor och stigande bränsle- och materialkostnader. Kraven på klimatanpassning och vattenvård gör också att anläggningarna behöver uppgraderas. I Svenskt Vattens investeringsrapport för 2023 anges ett investeringsbehov på totalt 560 miljarder kronor fram till 2040.

Juli månads kraftiga och ihållande nederbörd visade också på bristerna och investeringsbehoven som föreligger i det allmänna VA-nätet. En förhoppning kan vara att kommunerna därmed koncentrerar en större ansträngning gentemot kapacitetsförstärkningar i VA-nätet. För Villaägarnas Riksförbund skulle ett förflyttat fokus från inspektion och tvångsanslutning av enskilda avlopp som istället riktar in sig på att stärka det allmänna nätet vara välkommet. Ur ett civilförsvarsperspektiv är ett decentraliserat avloppsnät starkare än ett centraliserat där olika former av stress blir samhällshotande vid kollaps.

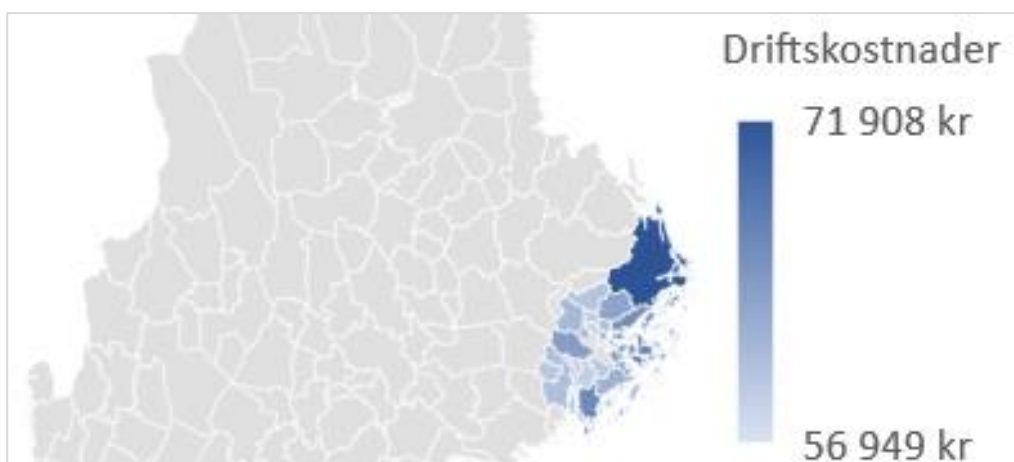
Sammanställning länsvis

Resterande del av rapporten redovisar kommunernas placeringar länsvis med inbördes fördelning. I de fall någon kommun i länet tillhör ett annat elområde än övriga i länet ger det i regel kraftigt utslag för dess placering. Länens diagram visar årskostnaderna under 2023 jämfört med 2022 och är placerade i ordningen att kommunen med lägst kostnader 2023 börjar från vänster. Graferna för respektive län är förstorade på vänstra axeln för att bättre illustrera skillnaderna mellan kommunerna. För varje län redovisas också på en karta de olika länen med det kostnadsintervall som råder mellan kommunerna.

Stockholms län

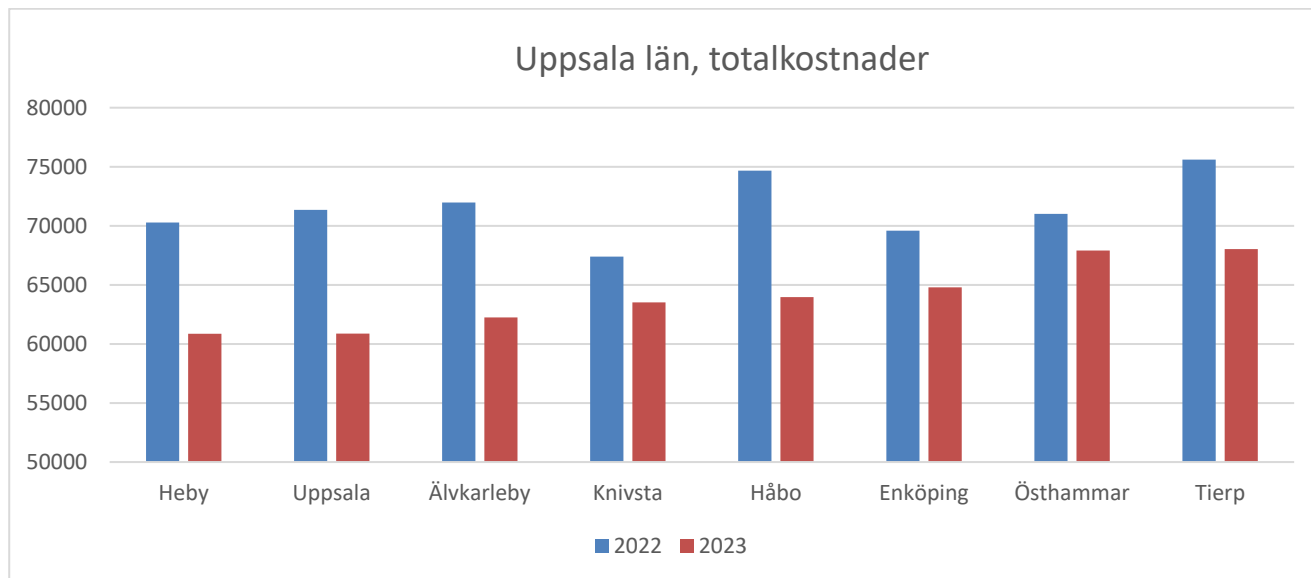


I Stockholms län, precis som i de flesta kommuner i elområde 3 och 4, så leder de sänkta elhandelskostnaderna till lägre totala utgifter jämfört med 2022. Detta förstärks även i flera fall av sänkta elnätskostnader där till exempel drygt en tredjedel är anslutna till Vattenfalls nät med sänkta kostnader. De flesta kommunerna gör dock höjningar i avfalls- och VA-taxorna. Det lysande undantaget är kommunerna i Södertörn som är anslutna till SRV Återvinning där avfallstaxan sänks. Kontrasten mellan grannkommunerna Solna och Sundbyberg återstår där Solna har en av landets lägsta årskostnader medan Sundbyberg är dyrast i länet till mer än dubbla priset. Solna har också en av landets lägsta VA-taxor. Norrtälje en av de få kommuner i elområde 3 som gör sällskap med de dyraste kommunerna i landet.

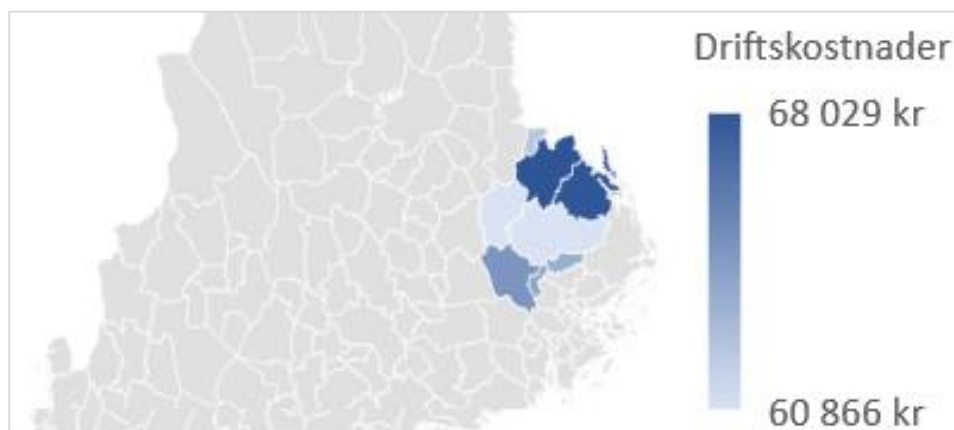


Norrtälje har Stockholms läns högsta driftskostnader, Solna de lägsta.

Uppsala län

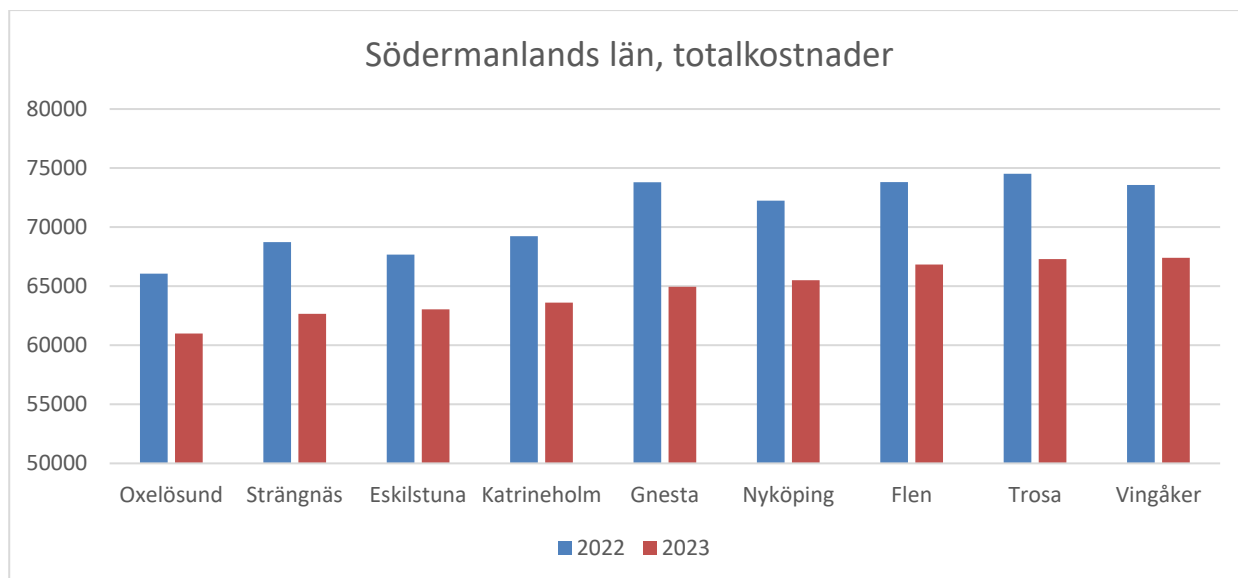


I Uppsala län klarar Heby, som delar elnät med Sala, att hålla lägre kostnader än centralorten Uppsala. Sala-Hebys elnäts kostnader har dock inte sänkts under 2023. Sett till förra året stuvras placeringarna om så att Knivsta faller från förra årets förstaplats trots sänkta elnätskostnader. Östhammar höjer sina avfallskostnader med 16,5 procent medan Tierp ser sin VA-taxa gå upp med 18,3 procent. Älvkarleby, Heby och Enköping får alla sina avfallstaxor något sänkta.

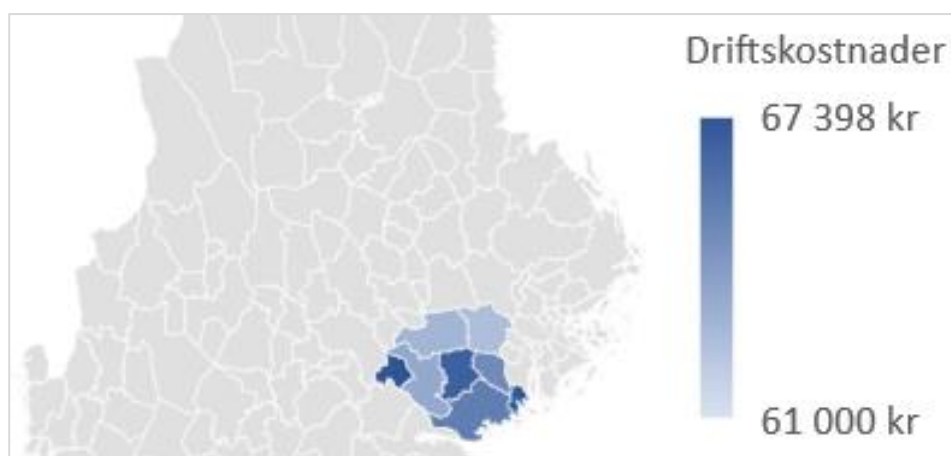


Tierp har Uppsala läns högsta driftskostnader, Heby de lägsta.

Södermanland

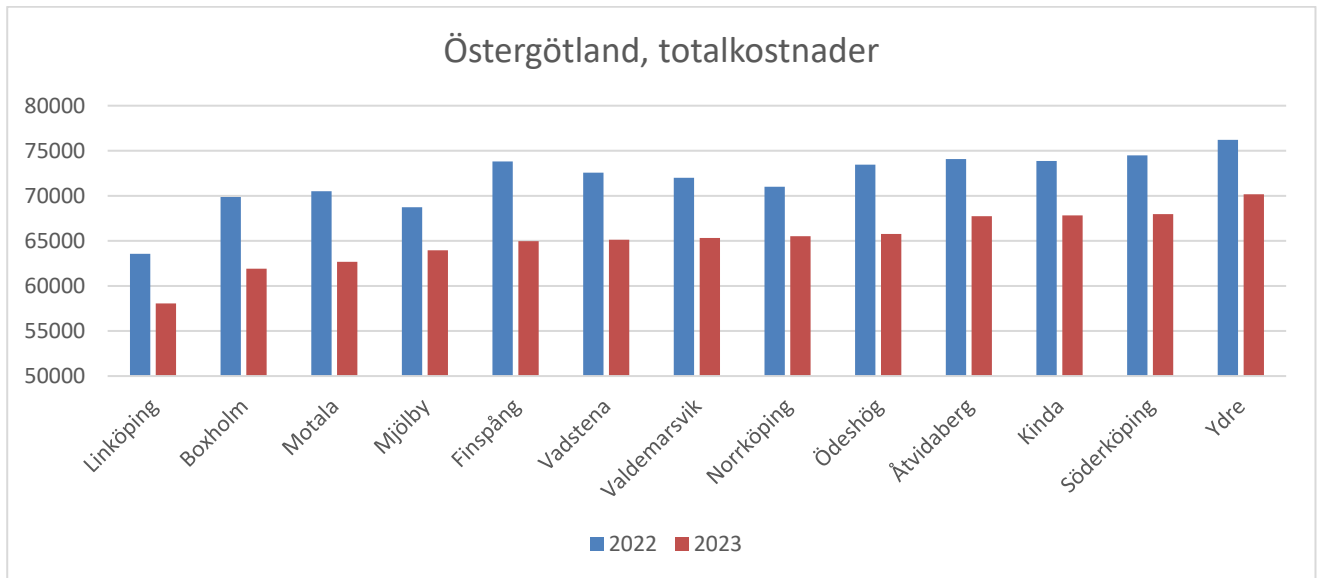


I Södermanland är den inbördes placeringen ganska orörd. Trosa som ung kommun visar likt Knivsta i Uppsala län på höga kostnader. Trosas VA-taxa är en av landets högre. Oxelösund har eget elnät och låga kostnader för både vatten och avfall. Fem kommuner i länet använder färgpåsar i avfallshanteringen.

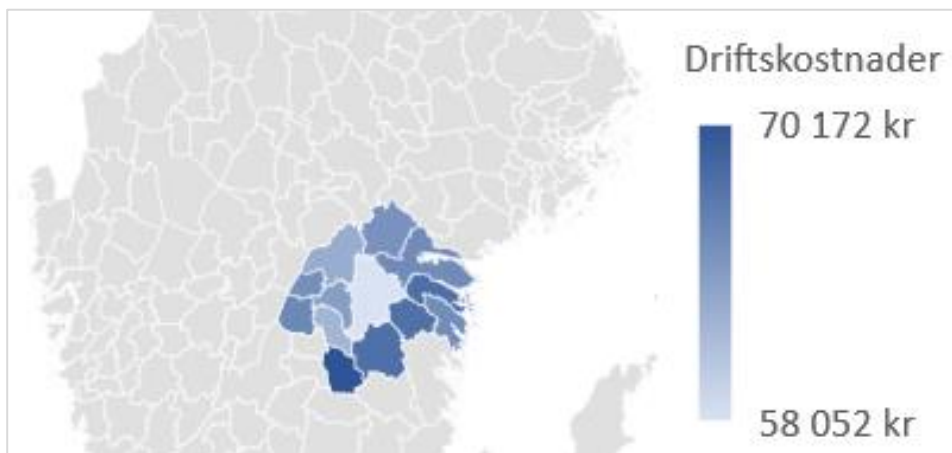


Vingåker har Södermanlands läns högsta driftskostnader, Oxelösund de lägsta.

Östergötland

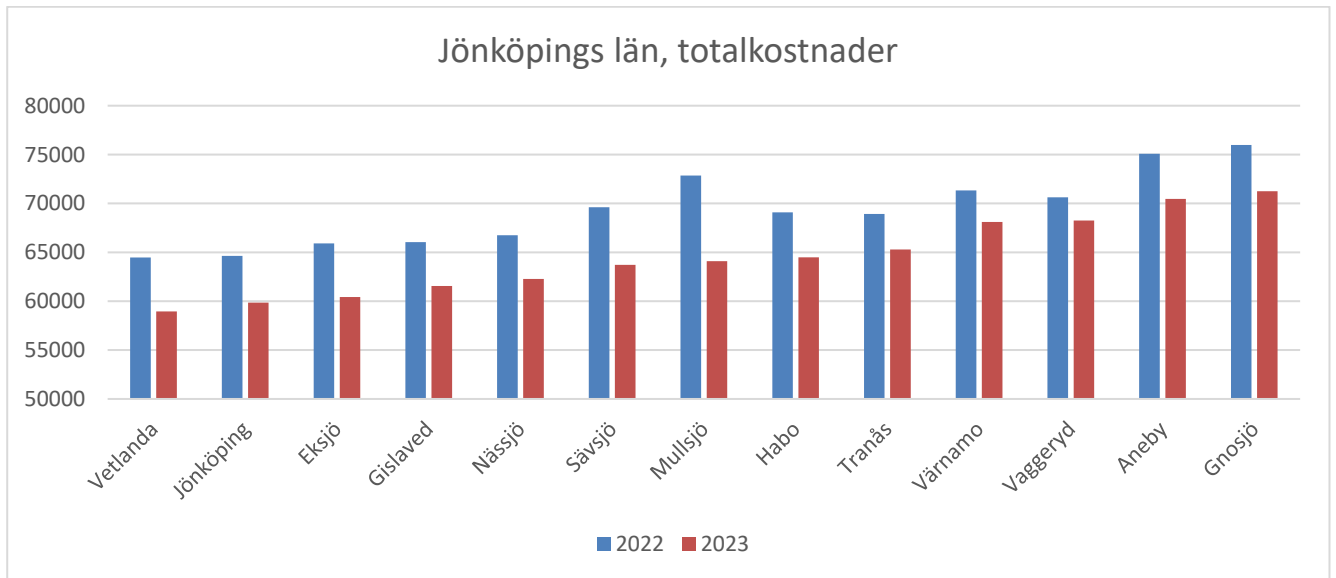


Linköping utmärker sig nationellt på det sätt som Tekniska verken kan hålla nere priserna för både elnät och VA. Linköping är fränsett elhandelskostnaden den billigaste av Sveriges storstäder. I jämförelsen mellan Norrköping och Linköping är det främst elnätskostnaden där Norrköping förlitar sig till EON, som gör skillnad. Finspång är en av få kommuner med avfallstaxa under 2000 kr.

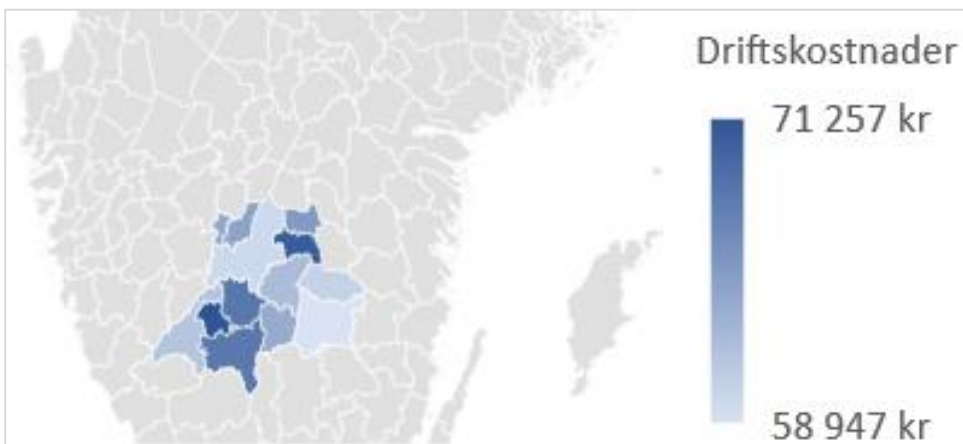


Ydre har Östergötlands läns högsta driftskostnader, Linköping de lägsta.

Jönköpings län

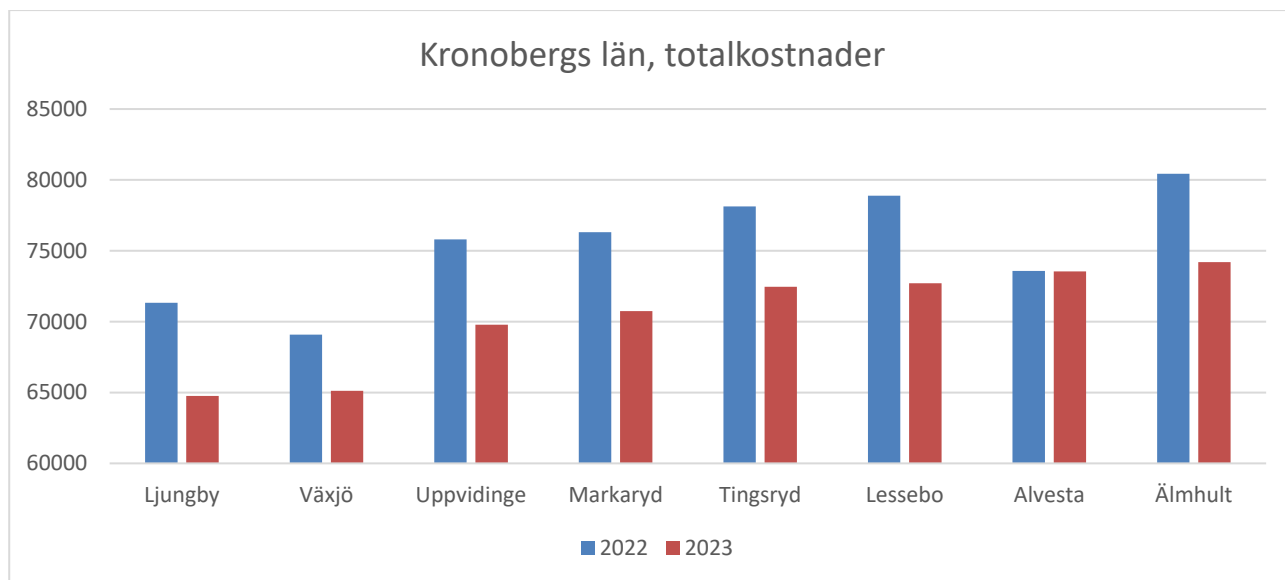


I Jönköpings län klarar endast Vetlanda att trumfa centralorten. Vetlanda utmärker sig genom ett eget elnät, låga avfalls- och VA-kostnader. Gnosjö har högst totalkostnad, något som främst kommer av kommunens position i elområde 4, en roll som också delas med Värnamo. Värnamo har dock eget elnät, vilket trycker ner elnätskostnaderna. Aneby, som ligger i elområde 3, står ut med höga kostnader för VA, avfall och elnät.

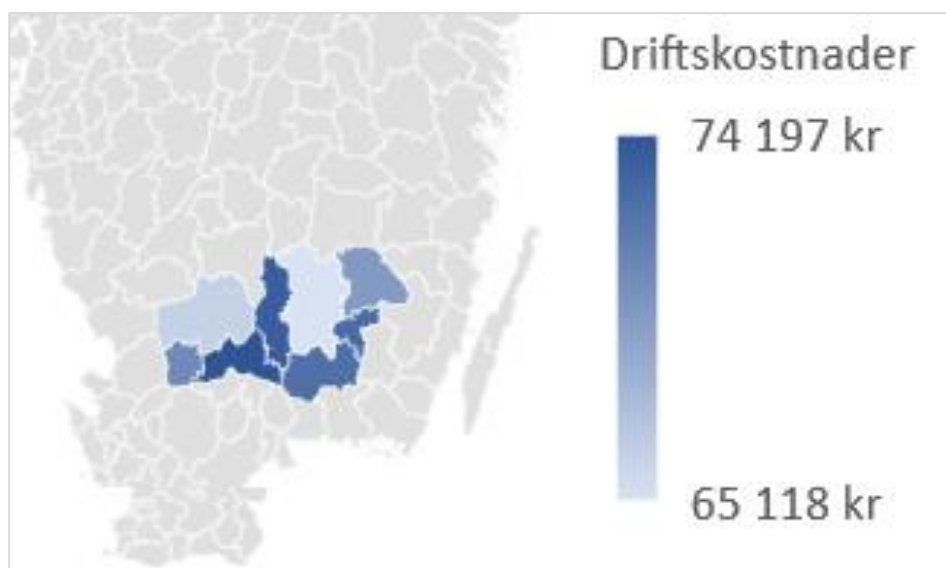


Gnosjö har Jönköpings läns högsta driftskostnader, Vetlanda de lägsta.

Kronobergs län

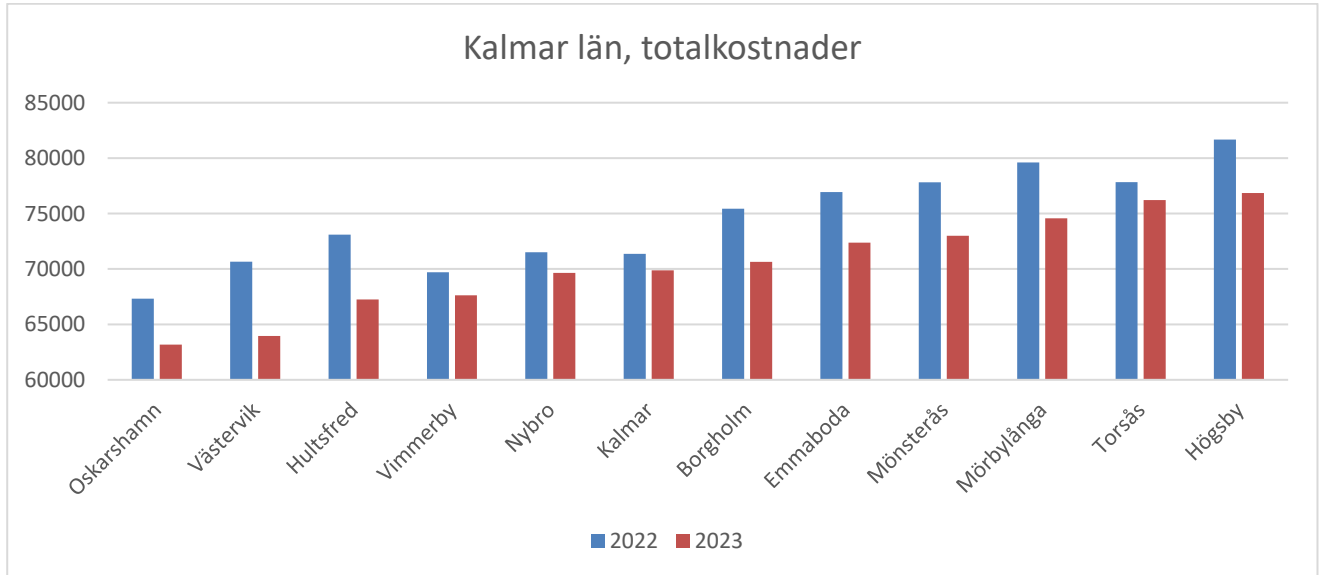


I Kronobergs län råder elhandelspriserna för elområde 4 i samtliga av landets kommuner. Ljungby, som i förra årets undersökning utmärkte sig för låga kostnader i flera variabler, noterar i år en stark ökning för elnätskostnaden (+16,1 procent) men behåller ändå sin ledarposition i kommunen med länets lägsta driftskostnader. Centralorten Växjö är inte långt efter. I Alvesta motverkas de sänkta elhandelskostnaderna av kraftiga höjningar för samtliga övriga variabler.

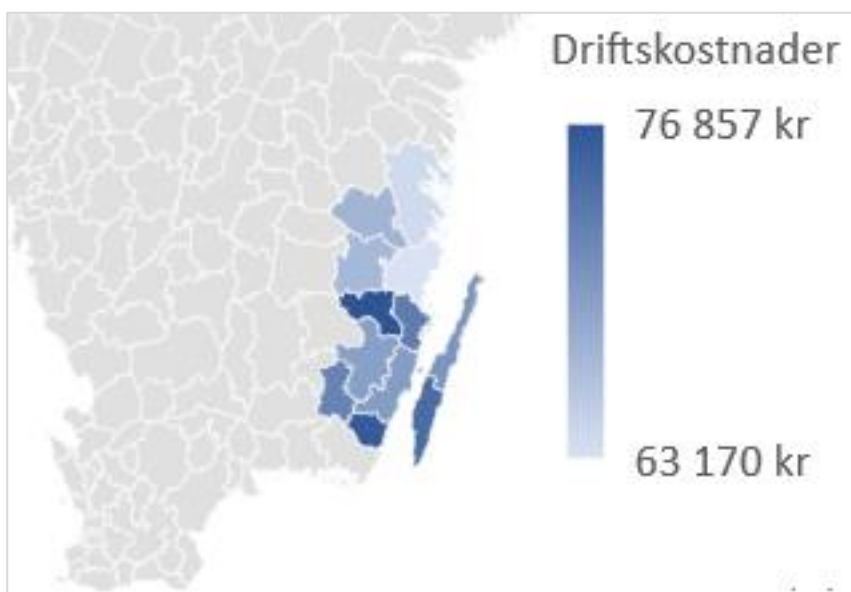


Älmhult har Kronoberg läns högsta driftskostnader, Växjö de lägsta.

Kalmar Län



I Kalmar län finns några orter som befinner sig ovan strecket till elområde 3, de återfinns också som de fyra kommuner med lägst driftskostnader i länet. För Mörbylånga och Högsby har läget förbättrats till följd av sänkta elhandels- och elnätskostnader, både avfall- och VA-taxorna höjs dock markant. Högsby har under 2023 tagit klivet över till hushållsnära insamling av avfallet. Torsås kliver förbi Mörbylånga genom en höjning av VA-taxan med en tredjedel.



Högsby har Kalmar läns högsta driftskostnader, Oskarshamn de lägsta.

Gotlands län

Förändring i procent

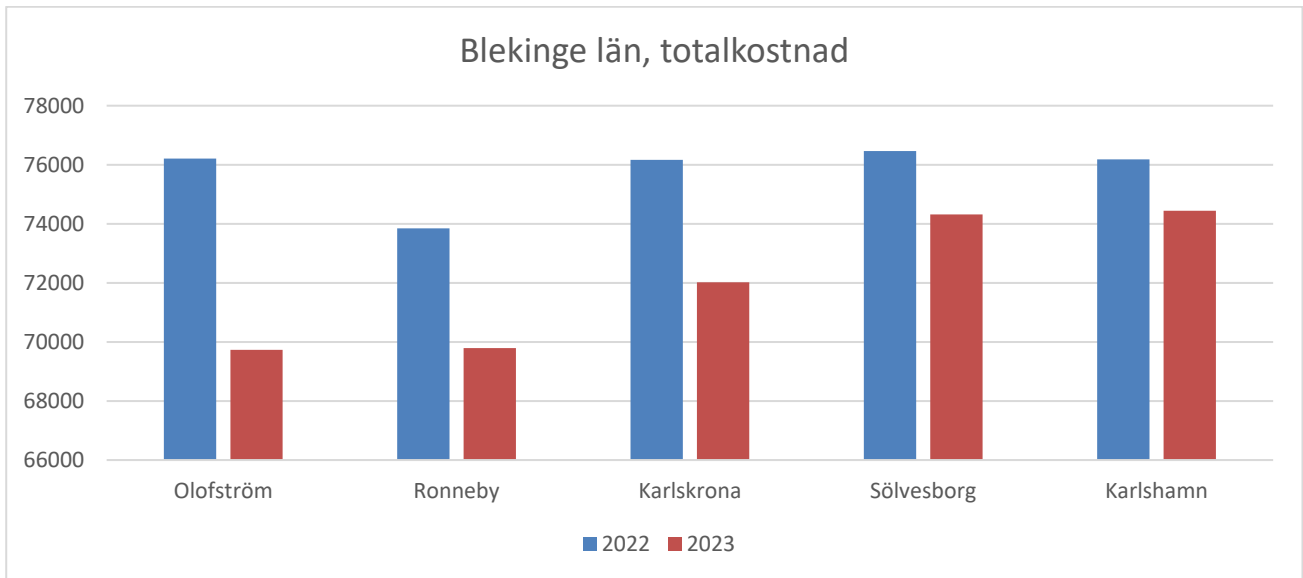
Kommun	Elnät	Elhandel	Avfall	Vatten
Gotlands län	6,9%	-19,5%	59,0%	14,2%

Förändring i kronor

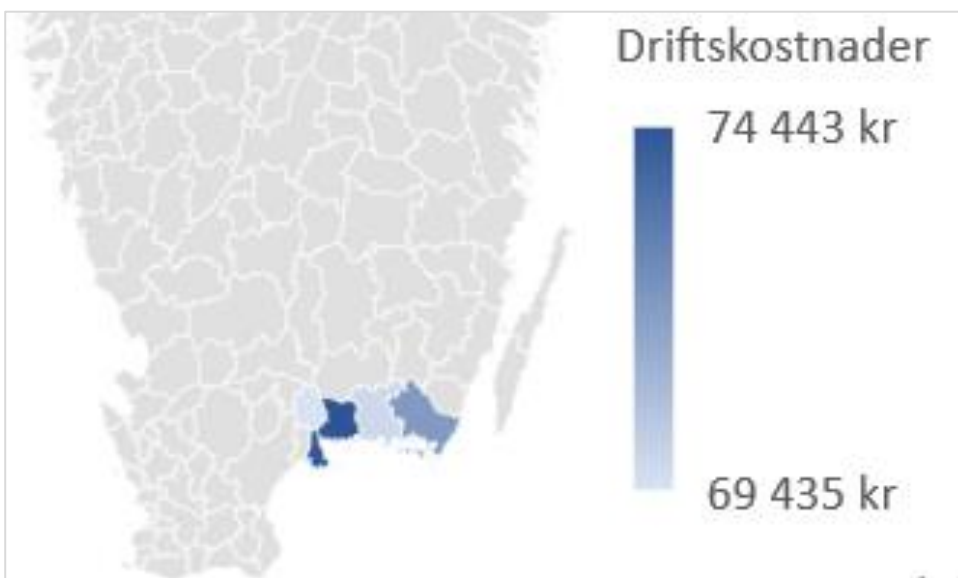
Gotlands län	1 701 kr	- 7 490 kr	1 276 kr	1 459 kr
--------------	----------	------------	----------	----------

För Gotlands län, som är en kommun, fördyras avfallstaxan avsevärt med höjningar även på VA och elnät. Sänkningen med nästan en femtedel av elhandelskostnaden är vad övriga kommuner i elområde 3 erfar.

Blekinge

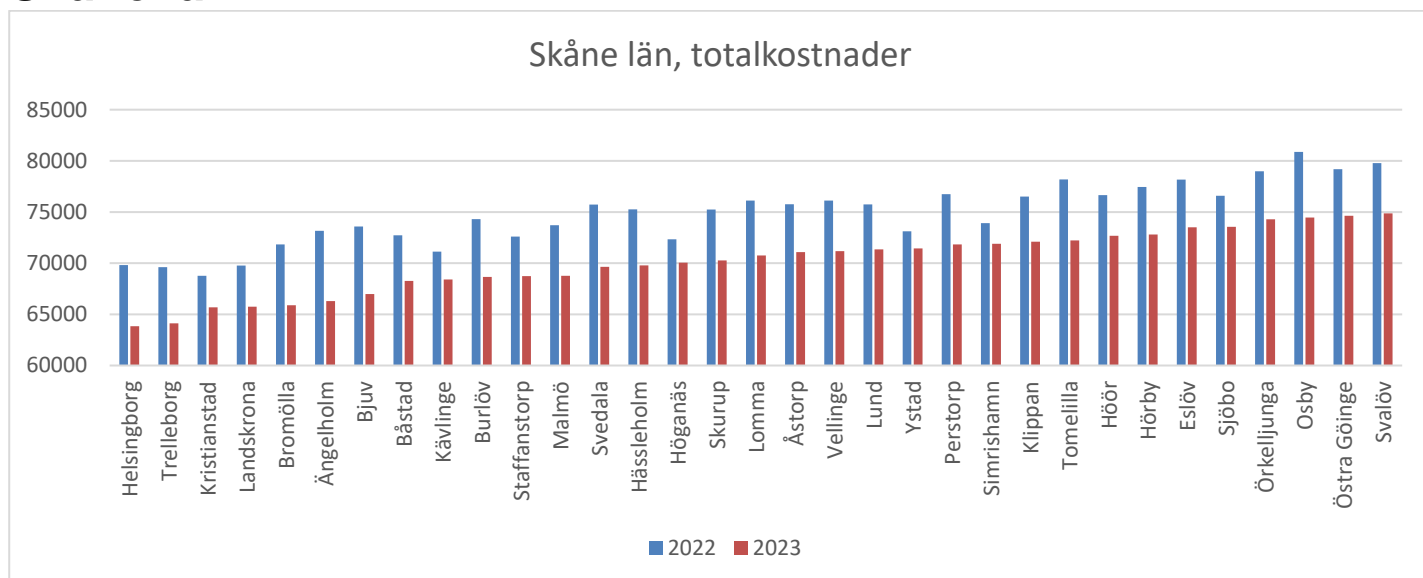


För Blekinges fem kommuner gäller förutom sänkningen av elhandelskostnaden fördyringar över samtliga områden med ett undantag, där Olofström sänker sina elnätskostnader marginellt. I nationell jämförelse har alla Blekinges kommuner mycket höga kostnader.



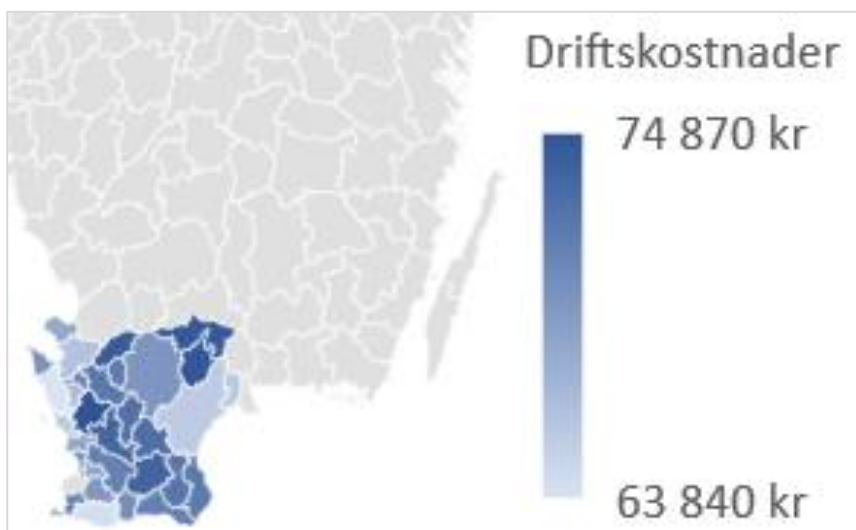
Karlshamn har Blekinges läns högsta driftskostnader, Olofström de lägsta.

Skåne län



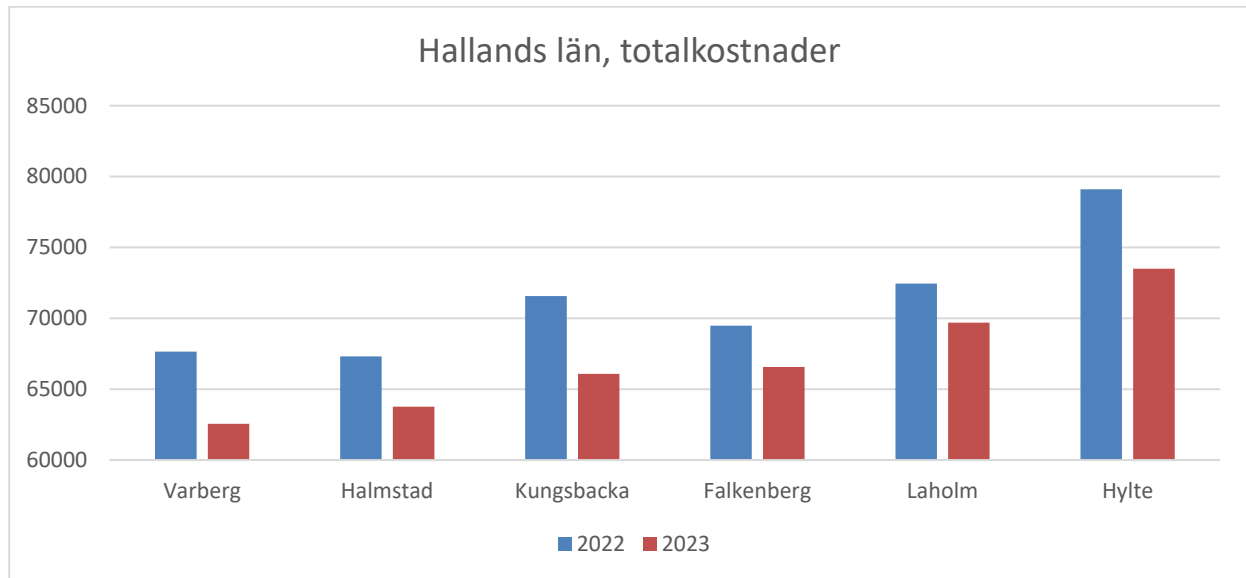
Liksom för Västra Götaland, gör de många kommunerna att det är svårare att åskådliggöra alla staplar. Samtliga kommuner sänker sina kostnader på totalen som följd av de minskade elhandelskostnaderna. Till skillnad från många andra län är det knappt någon kommun i Skåne som sänker elnätskostnaderna. I stället höjs elnätstaxan med över 20 procent i fyra kommuner. Helsingborg klarar likt många centralorter att hålla låga taxor och står i kontrast till de kommuner i Skåne som innehar några av Sveriges högsta driftskostnader.

Två tredjedelar av kommunerna i Skåne har hushållsnära avfallsinsamling med fyrfackskärl. Ett flertal av dessa kommuner klarar också att hålla avfallstaxor som understiger 3000 kr på ett år. Många Skånekommuner har tvingats höja sina VA-taxor tvåsiffrigt procentuellt sett, ett undantag är Osby som marginellt kunnat sänka sin VA-taxa.

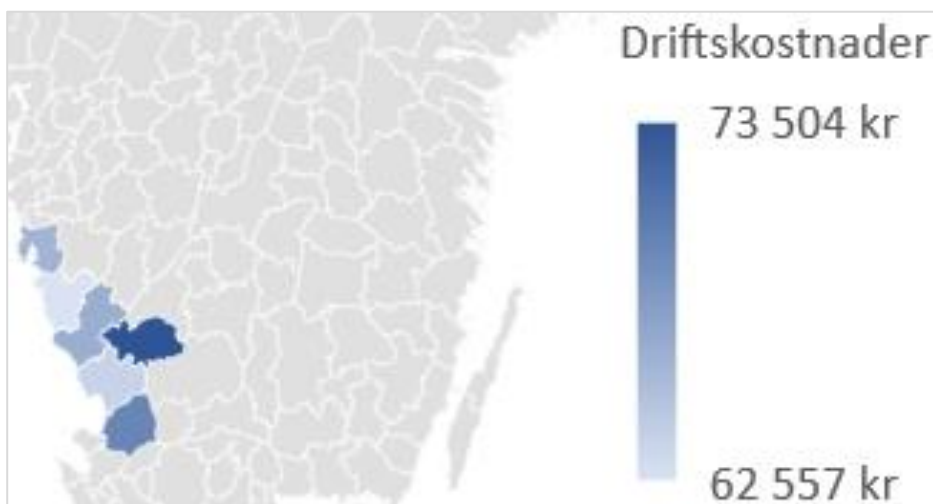


Svalöv har Skånes läns högsta driftskostnader, Helsingborg de lägsta.

Halland

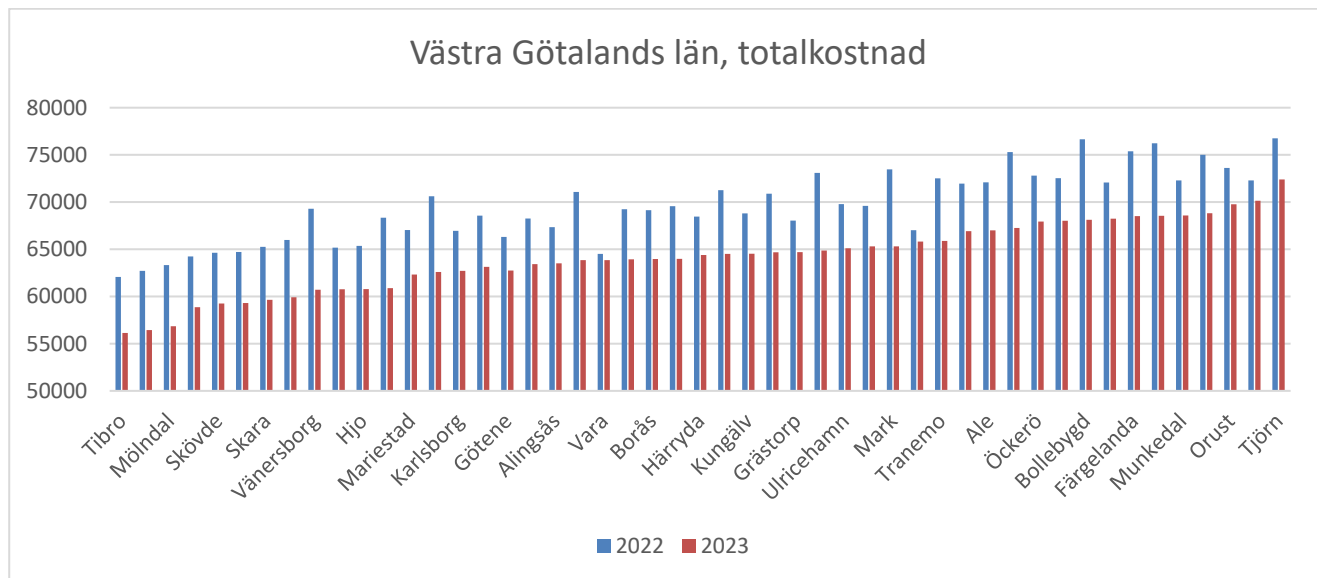


Kungsbacka och huvuddelen av Varbergs kommun ligger i elområde 3. Det ger dem betydligt lägre elhandelskostnader. Halmstad kan precis som föregående år ändå vara billigare än Varberg genom sitt egna elnät. Samtliga hallandskommuner noterar höjda elnätskostnader, men för Halmstad, Laholm och Falkenberg närmar sig höjningen 20 procent. Utöver elhandelskostnaderna är det ingen variabel i Halland där priset sänks.



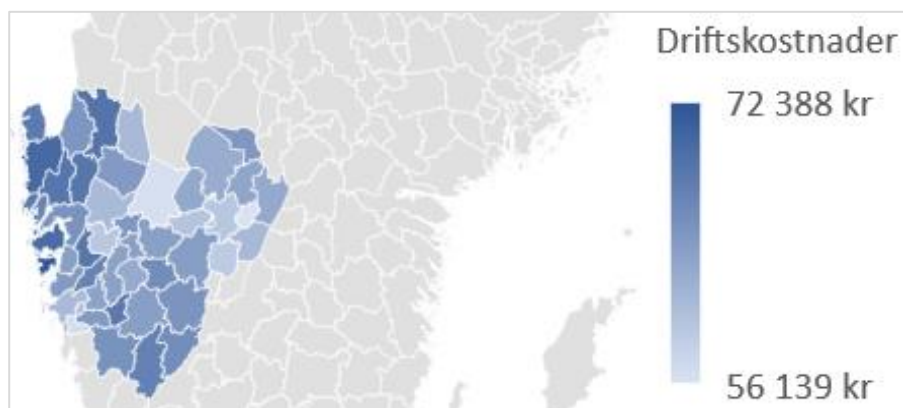
Hylte har Hallands läns högsta driftskostnader, Varberg de lägsta.

Västra Götaland



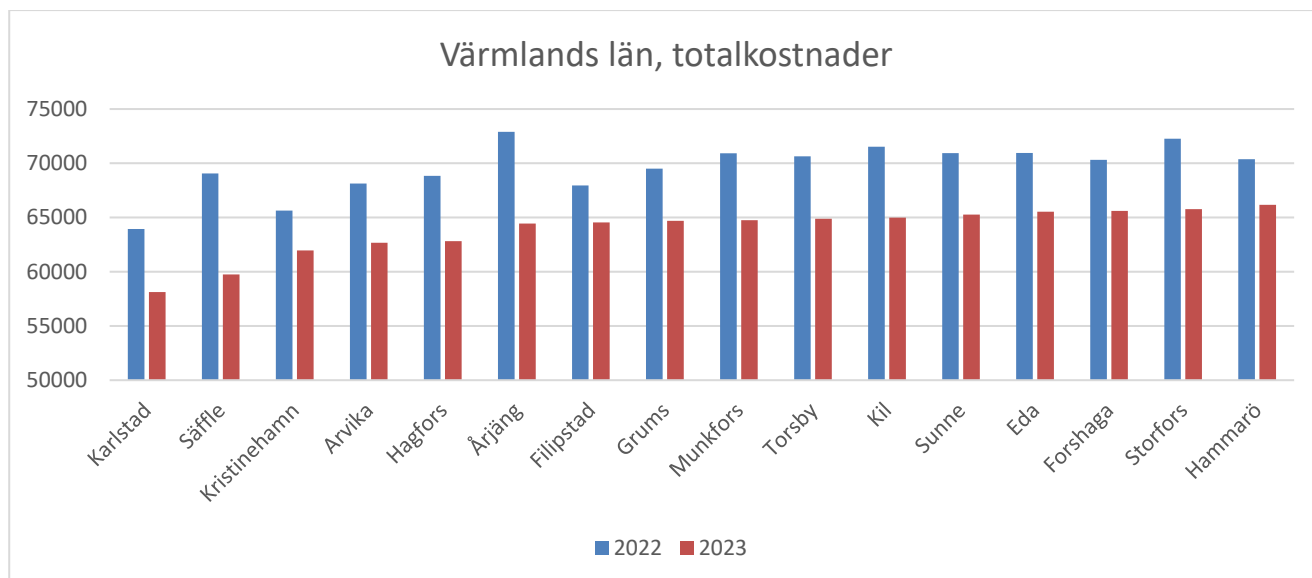
Västra Götalands 49 kommuner får inte plats i diagrammet men uppvisar stor variation. Tibro, Lidköping och Mölndal uppvisar mycket goda siffror. Om elhandelskostnaden som kommer av att befina sig i elområde 3 räknas bort, har dessa tre kommuner lägre kostnader än Lycksele. Mölndal har ett av Sveriges lägsta elnätpris.

Även om huvudorten i Svenljunga kommun ligger i elområde 3 är flera byar i kommunen situerade söder om linjen i elområde 4. Där är driftskostnaderna 4035 kr högre än i resten av kommunen. På Tjörn har invånarna den högsta VA-taxan i landet. För västkustens ö-kommuner råder villkor som är kostnadsdrivande för kommunerna och gör att de har höga driftskostnader.

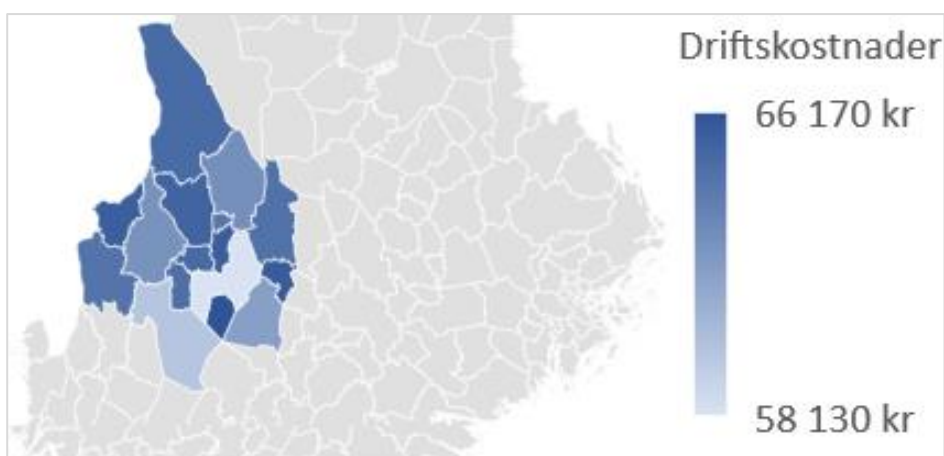


Tjörn har Västra Götalands läns högsta driftskostnader, Tibro de lägsta.

Värmland

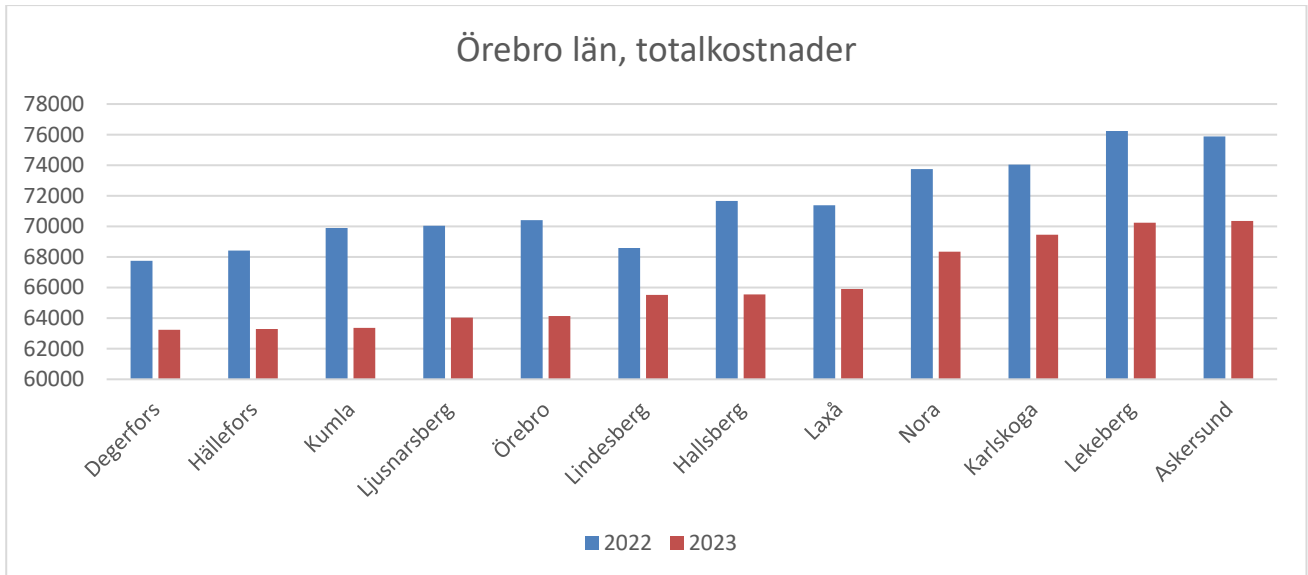


I Värmland återuppvisar centralorten Karlstad tendensen att de större orterna kan hålla nere priserna med hjälp av skalfördelar och eget drivna elnät. Mellan grannkommunen Hammarö och Karlstad råder drygt 8000 kronors skillnad i driftskostnader per år. Många kommuner i Värmland har elnät hos Ellevio där priserna inte sänkts för hösten.

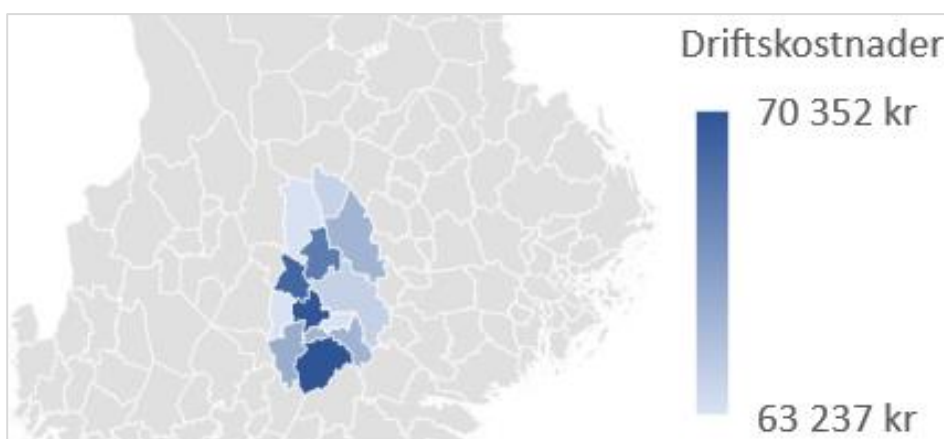


Hammarö har Värmlands högsta driftskostnader, Karlstad de lägsta.

Örebro län

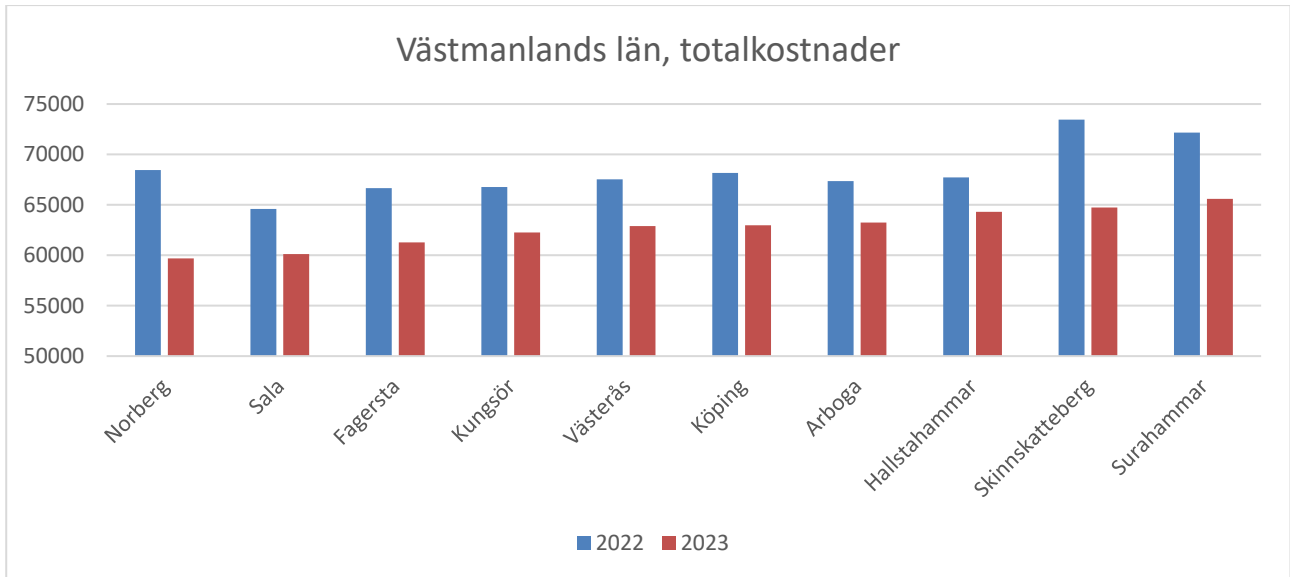


Askersund och Lekeberg kommer upp i en kostnadsnivå som är vanligare i elområde 4 där Sverige är som dyrast. Samtidigt lyckas flera kommuner att ha lägre kostnader än länets centralort. Fyra kommuner, Ljusnarsberg, Nora, Hällefors och Lindesberg har ett fördjupat samarbete för flera av deras ansvarsområden. Det gör att de kan hålla mycket låga avfallstaxor där Nora är billigast i Sverige.

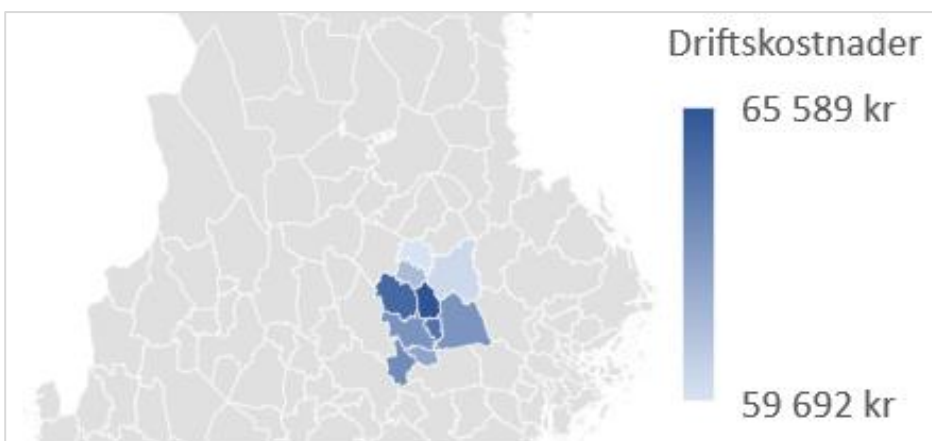


Askersund har Örebro läns högsta driftskostnader, Degerfors de lägsta.

Västmanlands län

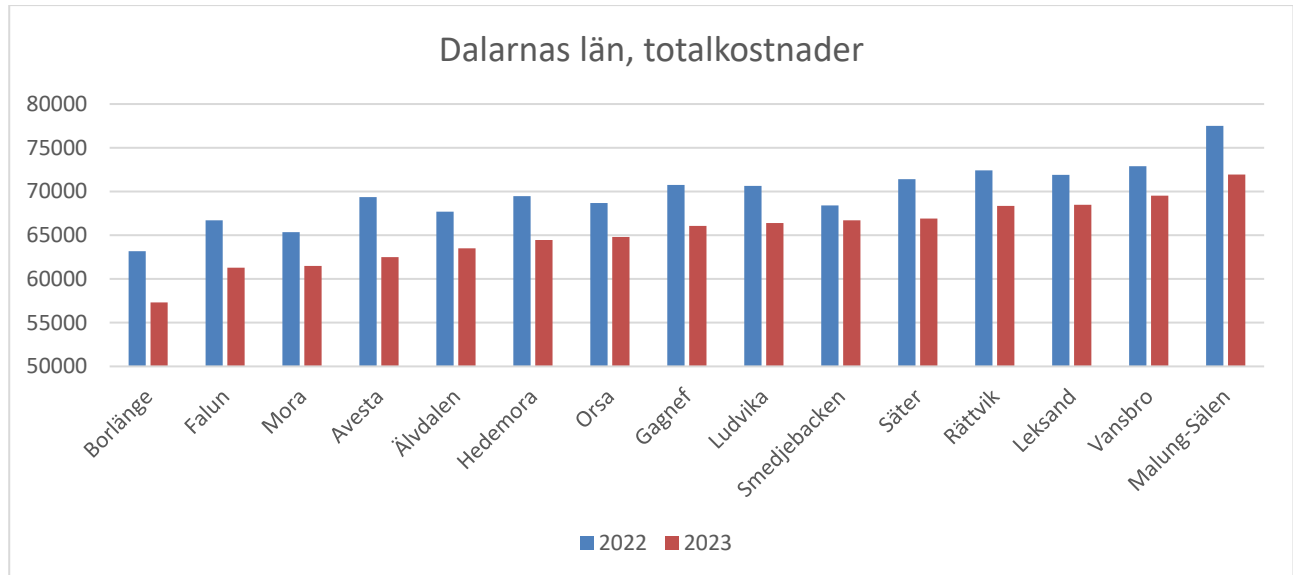


Skillnaderna mellan kommunerna i Västmanland jämnas ut eftersom de alla genom Vafabs kommunförbund samarbetar kring avfallstaxan. Med undantag för Sala har också flera av kommunerna liknande lösningar för elnätstaxan. Flera av kommunerna i Västmanland har låga VA-taxor. Fagersta har landets lägsta VA-taxa.

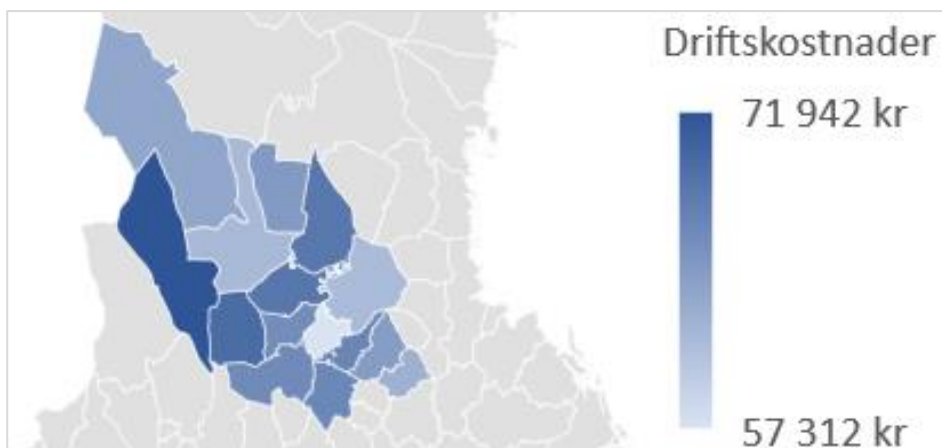


Surahammar har Västmanlands läns högsta driftskostnader, Norberg de lägsta.

Dalarna

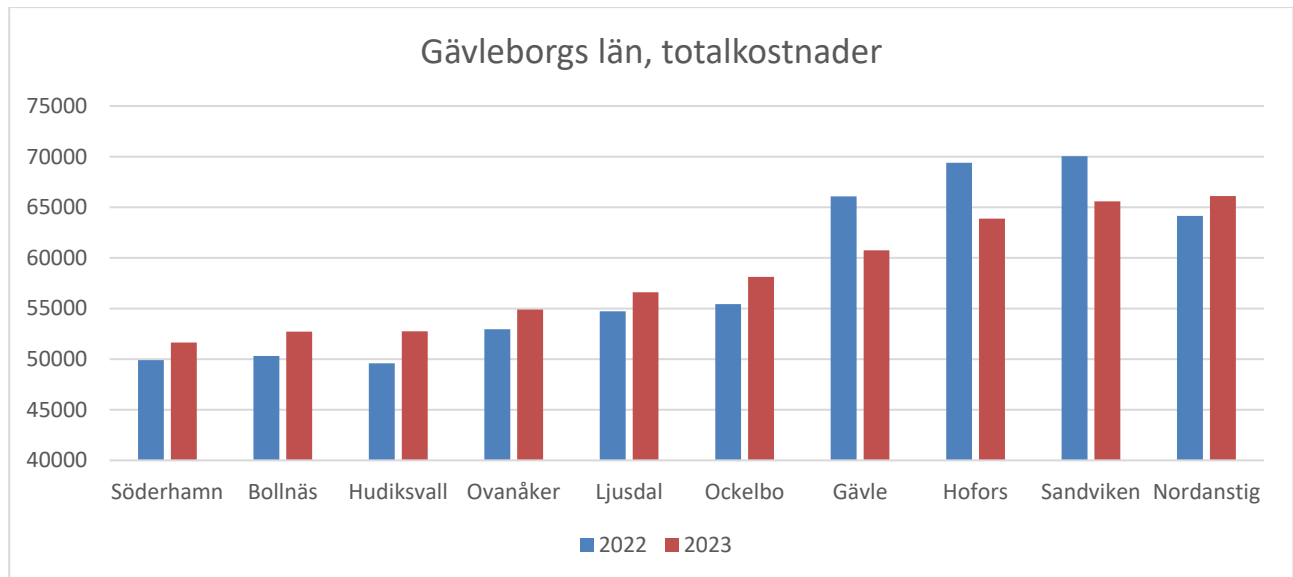


I Dalarna är det centralorterna Borlänge och Falun som håller nere kostnaderna. Därefter följer kostnadsstegringen helt med folkmängden i kommunerna. I Smedjebacken råder Sveriges högsta avfallshanteringskostnader där till och med de som sorterar ut sitt matavfall straffas med en högre avgift. Malung-Sälens elnät, som även omfattar delar av Hagfors och Älvdalen, är även för 2023 Sveriges dyraste elnät. Det bidrar till att Malung-Sälen samsas med betydligt sydligare kommuner på plats 20 som Sveriges dyraste kommun.

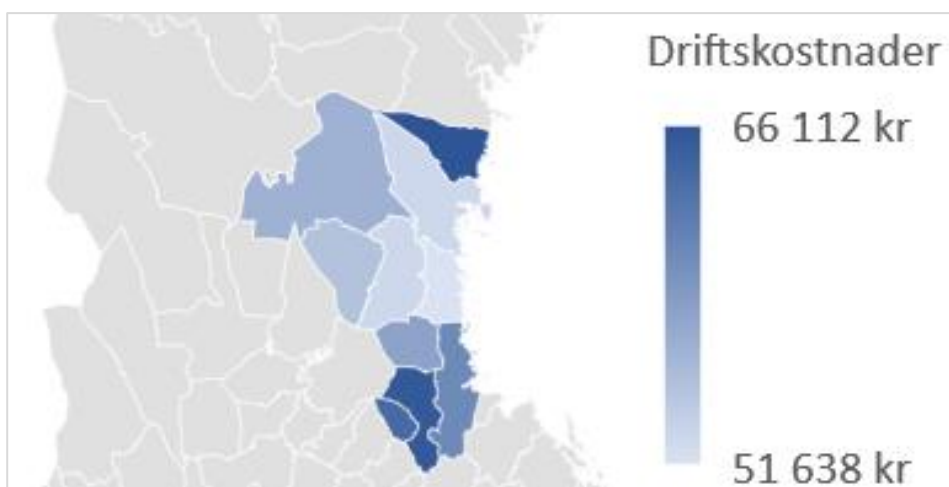


Malung-Sälen har Dalarnas högsta driftskostnader, Borlänge de lägsta.

Gävleborgs län

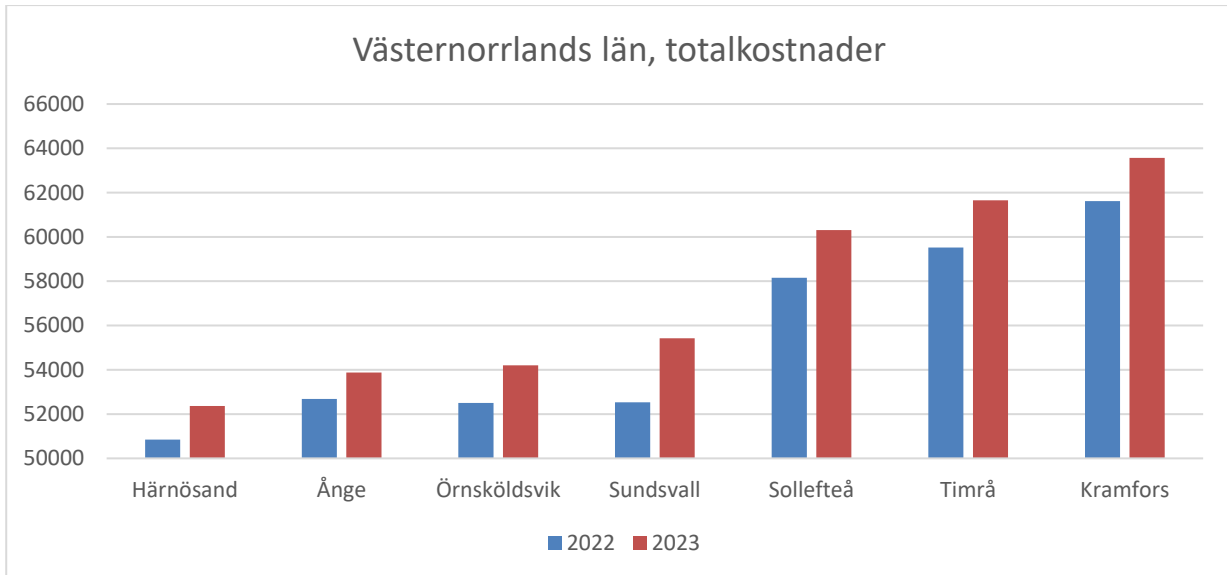


För den som läser denna rapport linjärt är det i Gävleborg som trendbrottet först blir synligt, att de totala kostnaderna jämfört med föregående år faktiskt ökar. Skillnaden handlar om skärningspunkten mellan elområde 2 och 3 vilken går rätt igenom länets kommuner. Centralortens placering får avgöra i den här redovisningen, men delar av Ockelbo och Gävle kommun ligger i ett annat elområde än centralorten och har då en helt annan prisnivå. För Hofors, Gävle och Sandviken minskar elhandelskostnaderna i den här rapporten med nästan en femtedel, samtidigt som de övriga kommunerna i länet endast sänker sina kostnader för elhandel med drygt en procent. När sedan de flesta andra kostnader sedan stiger blir det totala kostnadsläget större 2023 än det var 2022.

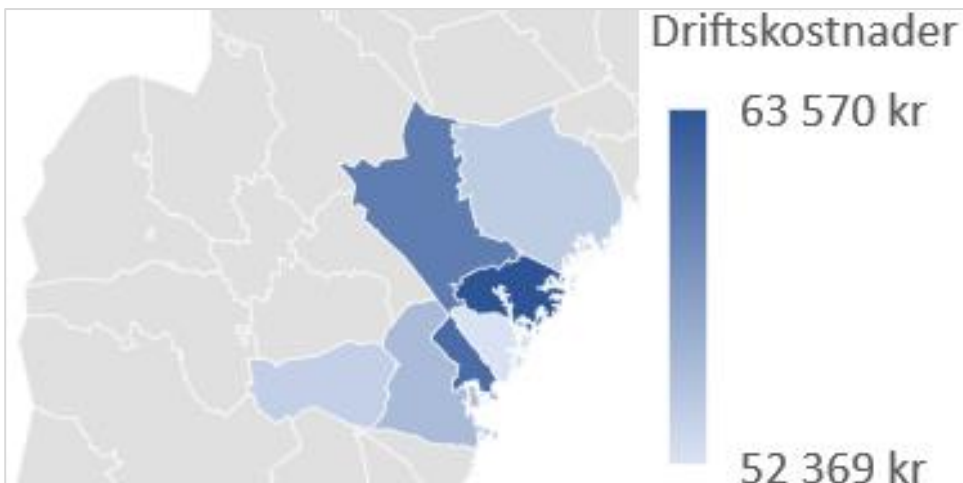


Nordanstig har Gävleborgs högsta driftskostnader, Söderhamn de lägsta.

Västernorrland

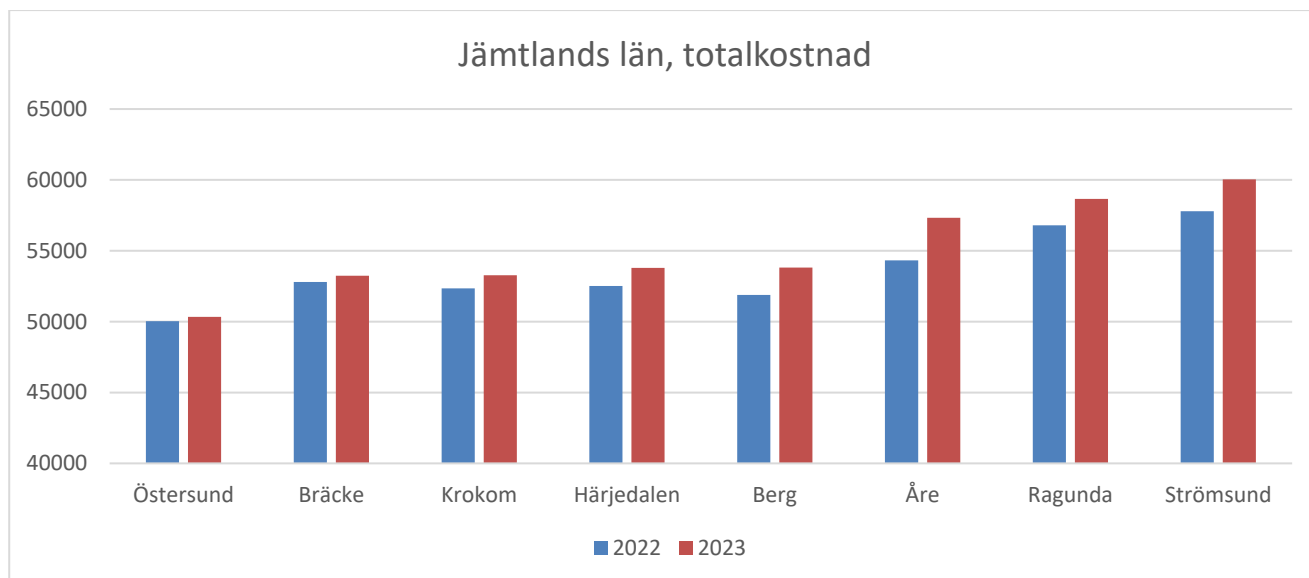


I Västernorrland återkommer den norrländska tendensen med ett fördyrat 2023. Även om kostnaderna i Kramfors överstiger 62 000 kr är det en lägre kostnad än de flesta kommunerna i Västmanland. Samtidigt är det en liten tröst när totalkostnaden ökar i hushållet. Kramfors och Timrå har båda EON Nords elnät som är ett av Sveriges dyraste.

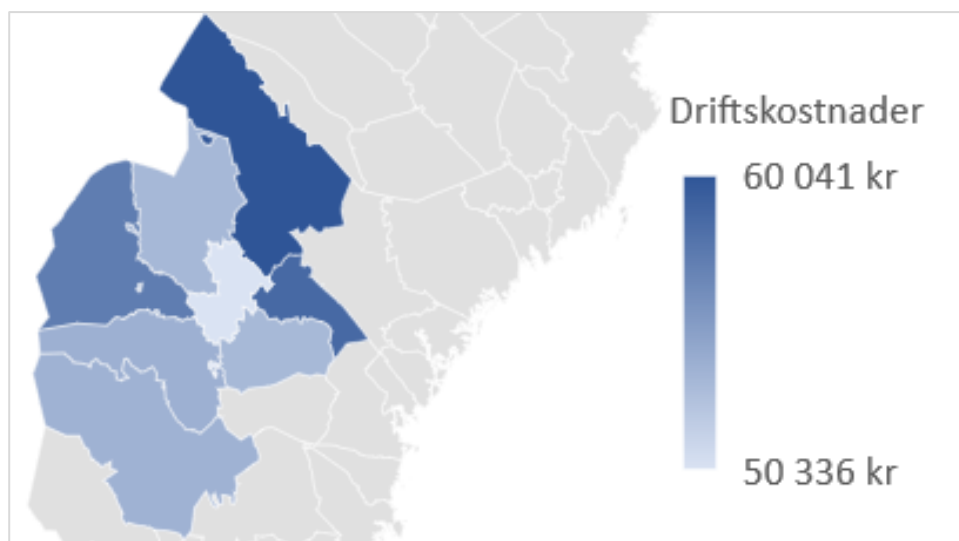


Kramfors har Västernorrlands högsta driftskostnader, Härnösand de lägsta.

Jämtland

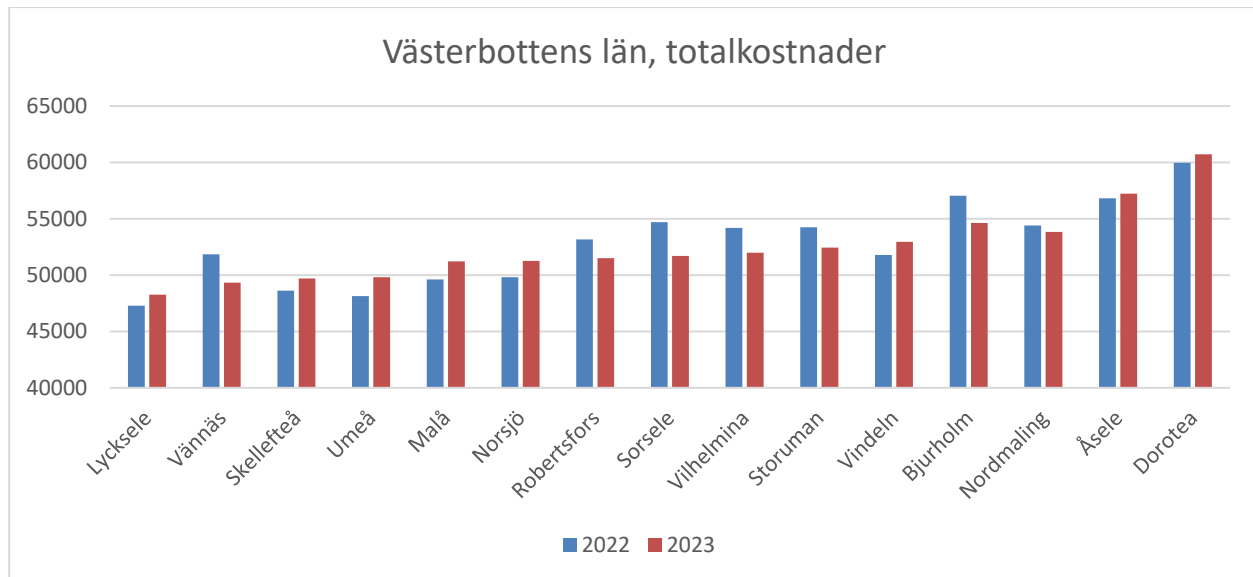


De norrländska kostnadshöjningarna för 2023 gör sig inte gällande på samma sätt i Jämtland som de gör österut mot kusten. För Östersund, Åre och Krokoms hälsas läget när elnätskostnaden samtidigt minskar och VA-taxan inte rusar. Hela länet kan därför notera en förhållandevis lugn utveckling på kostnadssidan detta år. Orosmolnet är snarare de kommande kraven för avfallshanteringen. Över hela norra Sverige presenterar hanteringen av matavfall en utmaning i kallt väder. Blött avfall fryser och blir svårare att hantera. Med längre avstånd blir också den kommande hushållsnära avfallssorteringen svårare att hantera om transportererna ökar.



Strömsund har Jämtlands högsta driftskostnader, Östersund de lägsta.

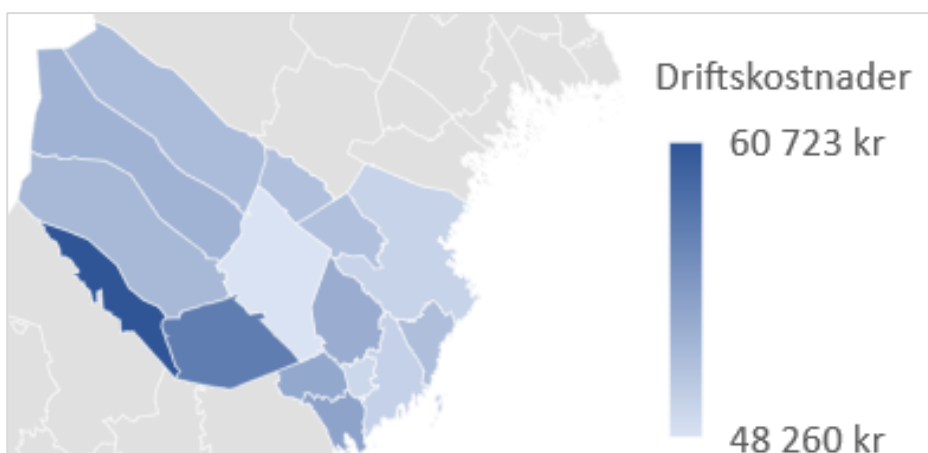
Västerbotten



Även för Västerbotten finns växlande utfall för årets totalkostnader i förhållande till 2022.

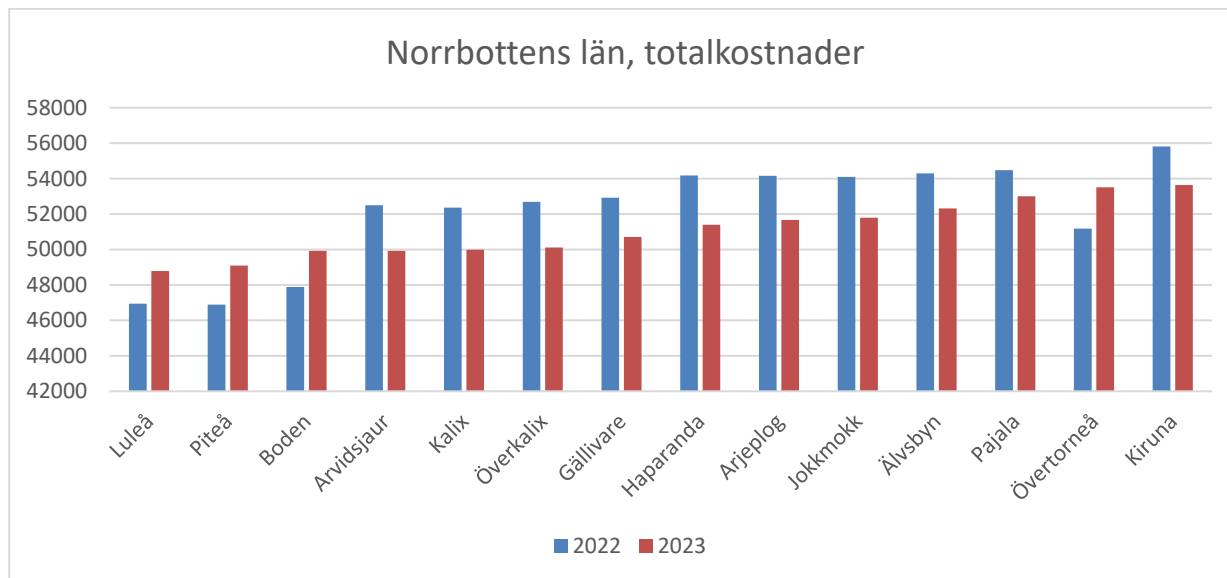
De kommuner som sänker sina totalkostnader gör det genom Vattenfalls prissänkning av elnätskostnaderna. Mer än hälften av kostnaderna för elnät består av skatt och moms, Vattenfalls prissänkning ger ändå en prissänkning med nästan 13 procent av elnätskostnaderna. I

Västerbotten finns kommuner i både elområde 1 och 2. Skillnaden i prissänkning är mycket liten, -0,6 procent i elområde 1 och -1,3 procent i elområde 2. Noteras kan också Nordmalings VA-taxa som går upp med 23,7 procent, samt Skellefteå med 18,9 procent. Lycksele är Sveriges billigaste kommun i denna rapport.

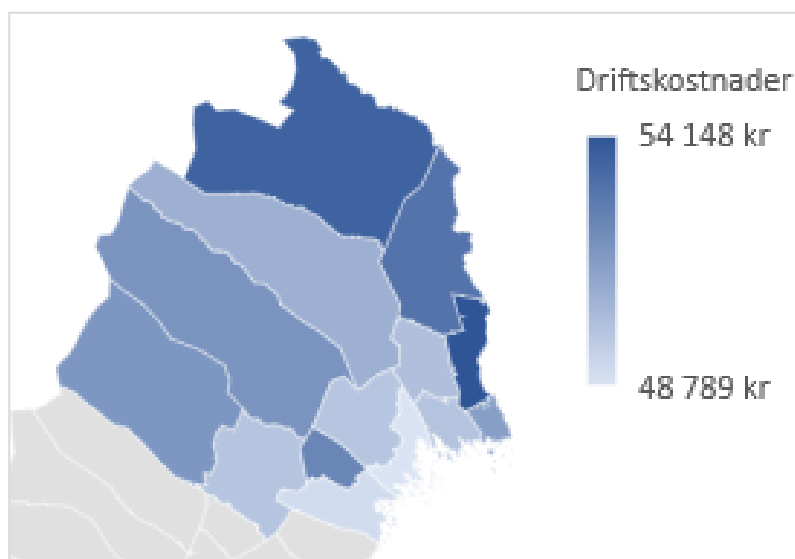


Dorotea har Västerbottens högsta driftskostnader, Lycksele de lägsta.

Norrbotten



I Norrbotten gör Vattenfalls prissänkningar att kostnaderna i de flesta kommunerna kan gå ner. I övriga kommuner stiger i stället elnätskostnaderna i kombination med höjningar i främst VA-taxan. Det gör att Piteå tappar förra årets ledatröja och tillsammans med Luleå blir omsprungna av Lycksele där kostnadsökningarna inte var lika stora.



Övertorneå har Norrbottens högsta driftskostnader, Luleå de lägsta.